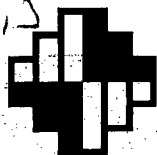


F1512



muistio

Tilastokeskus

Tekijä

Päiväys

N:o

15.11.1976

37

PALKKATILASTOJEN KEHITTÄMISTYÖ-
RYHMÄN MUISTIO



Tilastokeskus asetti Valtiovarainministeriön palkkatilastojen kehittämistä koskeneen kirjelmän johdosta (VM 27/12-28/75) työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin valmistella kirjelmän edellyttämät palkkatilastoja koskevat selvitykset.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin Reino Hjerppe ja jäseniksi Jorma Linnaila, Eero Paananen ja Erkki Virtanen. Työryhmän sihteeriksi kutsuttiin Eero Koljonen. Työryhmä on kuullut asiantuntijoina Yrjö Malmströmiä sekä palkkatilaston henkilökuntaa. Lisäksi työryhmä on ollut yhteydessä keskeisiin työmarkkinajärjestöihin.

Tämä muistio perustuu valtiovarainministeriöön lähetettyyn vastauskirjelmään. Muistion toimenpideosassa esitetään työryhmän ehdotukset palkkatilastojen kehittämiseksi. Muistio-osassa esitetään perusteet kehittämistoimenpiteille.

Helsingissä 15.11.1976

Johdanto

Valtiovarainministeriö on tilastokeskukselle 26.11.1975 lähettämässään kirjelmässä (VM 27/12-28/75) pyytänyt tilastokeskusta mahdollisuuksiensa mukaan selvittämään 31.03.1976 mennessä toimenpiteet, joilla tilastokeskus

- a) parantaa nykyisin laatimiensa palkkatilastojen, etenkin maa- ja metsätalouden palkkatilastojen valmistusnopeutta ja luotettavuutta,
- b) kehittää tulopoliittisten selvityselinten edellyttämällä tavalla kiireellisesti sopimuspalkka-, palkka- ja ansiaindeksijä,
- c) selvittää kiireellisesti järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkatilastojen kehittämistarpeet eri toimialoilla ja tekee ehdotukset tarpeellisiksi katsottavien tilastojen tuottamisesta; toimenpiteiden nopeuttamiseksi ja tilastojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi, tilastokeskuksen tulisi kääntyä keskeisten työnantajajärjestöjen puoleen ja selvittää mahdollisuudet saada tilastokeskuksen käyttöön näiden palkkatilastojen tuotannossa käyttämät tietojenkäsittelyjärjestelmät,
- d) aloittaa keskeisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa neuvottelut siitä, miten palkkatilastoissa voitaisiin siirtyä noudattamaan tilastokeskuksen vahvistamia toimiala- ja muita tilastoluokituksia, miten voitaisiin ryhtyä tuottamaan kaikista ammattiryhmistä vertailukelpoisia palkkatilastoja ja miten yhteistyötä tilastokeskuksen ja työmarkkinaosapuolten välillä palkkatilastojen laadinnassa voitaisiin muuten parantaa.

Näiden kiireisten selvitysten lisäksi annettiin tilastokeskuksen pitkän aikavälin tehtäväksi

- kehittää tilastoyhteistyötä siten, että palkkatilastojen käyttöä muun virallisen tilaston tuotannossa voitaisiin lisätä, sekä

- selvittää tilastokeskuksen mahdollisuudet ryhtyä tuottamaan kaikki työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkatilastot ottaen tällöin huomioon virallisten talous- ja henkilötilastojen, erityisesti tulonjakotilaston tietotarpeet ja eri työmarkkinaosapuolten tilastotuotanto- ja erityistarpeet niin, että rinnakkaisen palkkatilastojen tuotannon jatkaminen työntantajajärjestöjen toimesta kävisi tarpeettomaksi.

Tilastokeskus asetti työryhmän ¹⁾, joka ryhtyi selvittämään palkkatilastojen kehittämistä VM:n kirjelmän mukaisesti. Työn tuloksena syntyi palkkatilastojen nykytilan kartoitus ²⁾, jossa selvitetään

- tilastoittain valmistusnopeuteen ja luotettavuuteen vaikuttavat tekijät
- yleisen ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin uudistuksen nykyvaihe, sekä
- yksityisen sektorin palkkatilastojen toimialoittainen peittävyys.

Työryhmä on neuvotellut keskeisten työmarkkinajärjestöjen, kuten STK:n, LTK:n, SAK:n, TVK:n ja STTK:n kanssa. Järjestöjen näissä keskusteluissa esittämiä kannanottoja mm. palkkatilastojen keskittämisestä käsitellään raportin toimenpidekohdissa neljä ja viisi.

Tässä muistiossa pyritään osoittamaan palkkatilastojen kiireisimmät kehittämiskohteet, kehittämistoimenpiteiden vaatimat henkilöresurssit, mahdollinen toteuttamisaikataulu sekä arviot näiden vaatimista kustannuksista. Sen sijaan arviot uusien tilastohankkeiden toteuttamisaikatauluista, työmääristä, tietokoneajasta ja näiden rahoituksesta voidaan arvioida tarkemmin vasta, kun suunnitteluvaihe on toteutunut.

1) Asetekirjelmässä (TK 76/345.75) määrättiin työryhmän puheenjohtajaksi Reino Hjerpe, sekä jäseniksi Jorma Linnäila, Erkki Virtanen sekä Eero Paananen. Työryhmän sihteeriksi kutsuttiin Eero Koljonen. Asiantuntijoina työryhmä kuuli Yrjö Malmströmiä sekä palkkatilastojen henkilökuntaa.

2) Kartoitus on dokumentoitu toistaiseksi käsikirjoitusmuodossa.

Valtiovarainministeriön kirjelmässä pidetään eräitä kehittämishankkeita kiireellisinä. Tässä muistiossa on päädytty kehittämistoimenpiteisiin, jotka ovat laajempia ja aikataulultaan nopeampia kuin vuosille 1977-81 vahvistetussa valtion tilastotoimen kehittämissuunnitelmassa edellytetään ¹⁾:

Selvityksen toimenpideoosassa esitetään palkkatilastojen kehittämisehdotukset ja muistio-osassa näihin perustelut.

-
- 1) Valtioneuvoston vahvistamassa valtion tilastotoimen kehittämissuunnitelmassa vuosille 1976-1980 todetaan palkkatilastojen kehittämisestä: "Palkkatilastojen laadinnan keskittämismahdollisuudet tilastokeskukseen selvitetään vuoden 1975 loppuun mennessä. Tilastokeskus laajentaa palkkatilastojen ulottuvuutta kiinnittäen erityistä huomiota järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien sekä kaikkien ammattiryhmien vertailukelpoisten palkkatietojen saamiseen." Vastaavasti tilastokeskuksen ehdotuksessa kehittämissuunnitelmaksi vuosille 1977-1981 todetaan: "Tilastokeskus tehostaa eri järjestöjen ja viranomaisten toimesta tuotettavien palkkatilastojen koordinoimista. Tilastokeskus laajentaa palkkatilastojen ulottuvuutta kiinnittäen erityistä huomiota järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkkatilastojen kehittämiseen." Kehittämissuunnitelmaehdotuksen liitteessä todetaan esitettyihin kehittämishankkeisiin tarvittavan yhteensä viisi lisähenkilöä ohjelmakaudella.

Toimenpide-ehdotukset

Palkkatilastojen tuotannon nopeuttaminen ja luotettavuuden parantaminen

Palkkatilastojen tavoitteena on muodostaa nopeasti luotettava kuva palkansaajien palkkatulojen rakenteesta ja tulojen kehityksestä. Palkkatilastojen kehittämistyö olisi suunnattava seuraavasti:

- Tuotannon nopeuttaminen siten, että nykyiset viiveet saadaan poistettua
- Perusaineistojen kehittäminen siten, että saadaan käsitteiltään ja luokituksiltaan yhdenmukaiset tilastoaineistot palkkatulojen rakenteen kuvaamiseen ja palkkakehityksen mittaamiseen. Eri-tyisesti on kiinnitettävä huomiota ansiokäsitteiden ja toimialaluokituksen sisällölliseen yhdenmukaistamiseen
- Ansiotaso- ja sopimuspalkkaindeksin uudistaminen
- Palkkatilastojen koordinointi muihin tilastojärjestelmän osiin (väestötilastot, elämisen laatua kuvaavat tilastot, tulotilastot jne.)
- Palkkatilastojen peittävyuden lisääminen

Kehittäminen tulisi aloittaa nykyisten perusaineistojen ja tulokehitystä kuvaavien indeksien uudistamisesta. Palkkatilastojen peittävyuden parantamiseen on syytä ryhtyä vasta kun nykyisten aineistojen hyödyntäminen tapahtuu viiveittä ja luotettavasti.

Ratkaisua palkkatilastojen välittömään nopeuttamiseen ja luotettavuuden parantamiseen on etsittävä nykyisten aineistojen käsittelymenetelmien ja tuotanto-organisaation tehostamisesta. Nopeimmin tilastokeskus voi vaikuttaa omassa organisaatiossa ilmenneisiin puutteisiin; muiden tuotanto-osapuolien aiheuttamat viiveet ja mahdolliset aineiston käsittelyvirheet ovat hitaammin korjattavissa ja edellyttävät keskinäisiä neuvotteluja.

Nykyisten palkkatilastojen tuotannon nopeuttamistavoitteiksi ¹⁾ tulisi asettaa:

- julkisen sektorin henkilörekisterien, erityisesti kunnallisen henkilörekisterin, nopeuttaminen tavoiteaikataulun mukaiseksi,
- yksityisen sektorin palkkatilastojen nopeuttaminen siten, että järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien palkkatiedot ovat käytettävissä samanaikaisesti STK:n ja LTK:n keräämien aineistojen kanssa,
- neljännesvuositilastojen tulostuksen nopeuttaminen kansantalouden tilinpidon neljännesvuosilaskelmia varten.

Nopeuttamistavoitteiden toteuttaminen edellyttää, että

- poistetaan julkisen sektorin, erityisesti kuntasektorin merkittävään resurssivajaus. Vajaus on syntynyt siitä, että lomakemäärät ja merkittävien tietojen määrä on lisääntynyt suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin
- määritellään uudelleen suoritehenkilöstön tehtäväkuvaukset ja suoritevastuu ja tarkistetaan resurssit ja palkkaus uudelleenmäärittelyn mukaisiksi. (Tällä pyritään myös vapauttamaan linjaorganisaation suunnitteluresursseja tilastojen kehittämiseen.)
- yksinkertaistetaan tuotanto-organisaatiota mm. keskittämällä rekisterien atk-toiminnot yhteen tuotantopisteeseen
- kehitetään aineiston käsittelymenetelmiä
- laaditaan kustakin tilastosta systeemityökäsikirjat ja käyttöohjeistot

1) Nykyiset rekisterien tavoiteaikataulut ovat kireitä, eikä niissä ole pysytty laajan lomakeaineiston tarkistamisen hitaudesta johtuen. Tilastokeskuksessa on harkittu rekisterien kehittämistä vaihtoehtoisesti siten, että nykyisistä tavoiteaikatauluista luovutaan ja esim. yksinkertaisin otantamenetelmin ja tulostusta kehitettävällä sopimuspalkka- ja ansiotasoindeksin tarpeisiin tulostetaan tilastotietoja sitä mukaa kun rekisterit valmistuvat. Näin ennakkotietoja olisi käytettävissä sopimusneuvotteluihin ennen rekisterien lopullista valmistumista.

- uudistetaan keruulomakkeet ja täyttöohjeet kiinnittäen erityisesti huomiota ohjeiden ymmärrettävyyteen ja lomakkeiden helppoon täyttöön ja tarkistamiseen
- järjestetään tilapäisen työvoiman työhönperehdyttämiskoulutus
- otetaan tilaratkaisuissa huomioon palkkatilastojen työvoiman kausivaihtelun asettamat erityistarpeet.

Näiden lisäksi palkkatilastojen tuotannon toimivuus eri tuotanto-osapuolien välillä tarkistetaan ja tarvittaessa tehdään muutokset tilastoyhteistyö- ja muihin vastaaviin sopimuksiin; erityisesti on selvitettävä sopimusten määrittelemän tehtävienjaon, kustannusvastuun ja muita yhteistyöosapuolia sitovien tavoiteaikataulujen tarkoituksenmukaisuus samalla kun kartoitetaan tuotannon rationalisoimis- ja kehittämismahdollisuudet.

Palkkatilastojen luotettavuuden parantamiseksi ovat ensisijaisia kehittämistavoitteita

- tiedon keruu ja käsittelymenetelmien kehittäminen
- palkkatilastojen tietosisällön yhtenäistäminen
- yksityisen sektorin palkkatilastojen perusjoukkojen suuruuden ja rakenteen selvittäminen ja otosten uudistaminen

Näihin tavoitteisiin pääsemiseksi

- uudistetaan yhteistyössä muiden osapuolien kanssa palkkatilastotietojen keruulomakkeet ja täyttöohjeet
- aloitetaan käsitteiden, määritelmien ja luokitusten yhtenäistämisen ottaen huomioon palkkatilastojen omat, yleisen ansiotasoindeksin, sopimuspalkkaindeksin, tulonjakotilaston ja kansantalouden tilinpidon tarpeet sekä kansainväliset suositukset. Kiireellisyysjärjestyksenä työryhmä pitää
 - toimialaluokitusten yhtenäistäminen ja tarkistaminen
 - virallisten palkka-, ansio-, työkustannus- ja työaika-käsitteiden vahvistaminen
 - ammattiluokituksen kehittäminen

- institutionaalisen sektoriluokituksen soveltaminen
- muiden henkilöluokitusten kehittäminen ja soveltaminen
- muiden mahdollisten luokitusten, kuten alueluokitus-
ten soveltaminen
- uudistetaan maatalouden työntekijöiden palkkatilasto ottaen huomioon järjestöjen yhteistyöneuvotteluissa esittämät kannan-
otot ¹⁾
- kehitetään metsätyöntekijöiden palkkatilastoa metsäpalkkatilasto-
toimikunnan ehdotusten mukaan. Tilastokeskuksella on edustaja
komiteassa.
- selvitetään HORGAN käyttömahdollisuudet yksityisen sektorin
palkkatilastojen, erityisesti otantatilastojen, laatukontrollin
parantamiseen ja poisputoaman vähentämiseen
- tehostetaan palkkatilastojen suoritehenkilöstön koulutusta.

Näiden kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen edellyttää työpanosta, mikä ylittää palkkatilastojen nykyiset voimavarat. Kehitystyön aloittamiseksi olisi kiireellisesti pyrittävä uudistamaan palkkatilastojen organisaatiota, mitä kautta saataisiin vapautettua linjaorganisaation suunnitteluresurssi ja ja muodostettua palkkatilastoihin pysyvä kehittämisorganisaatio. Organisaation tehtäväksi tulisi vastata palkkatilastojen nopeuttamistavoitteiden toteuttamisesta sekä ansiotasoindeksin kokonaisuudistuksen edellyttämästä perusaineistojen uudistamisesta.

2. Yleisen ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin uudistaminen ²⁾

Sopimuspalkka-, palkka- ja ansiotasoindeksin kehittämisen lähtökohdaksi on otettu tulopoliittisen selvittelytyön ja sopimusneuvottelujen tarpeet ja

1) Maatalouden työntekijäin palkkatilaston otoksen uudistus piti tilastokeskuksen vuoden 1976 TOSU:n mukaan suorittaa elokuuhun mennessä. Tilastokeskuksen ja työmarkkinajärjestöjen yhteistyöneuvotteluissa kävi kuitenkin ilmi, että työmarkkinajärjestöjen tarpeet edellyttävät huomattavasti laajempaa uudistusta, jossa olisi kiinnitettävä huomiota mahdollisimman tarkkojen tietojen saantiin maatalouden pysyväisluonteisesta työvoimasta. Tähän tar-
koitukseen sopivan näytteen konstruointi saattaa edellyttää mm. huomattavan laajaa esitiedustelua ja tiedusteluaineiston käsittelyä. Näin toteutettuna päästään uudistettuun tuotantoon aikaisintaan vuonna 1978.

2) Tarkempi selvitys liitteessä 2

toisaalta tilastojärjestelmien (lähinnä SKT) asettamat vaatimukset käsitteiden ja luokitusten yhdenmukaisuudelle. Näiden tarpeiden ja vaatimusten huomioon ottaminen johtaa indeksijärjestelmän laajaan kokonaisuudistukseen, joka ulottuu perustilastoissa käytettyihin käsitteisiin ja luokituksiin sekä edellyttää palkkatilastojen peittävyuden parantamista. Kokonaisuudistuksen laajuuden ja sen vaatiman ajan ja toisaalta tulopoliittisen selvittelytoimikunnan kiireellisten tarpeiden vuoksi tilastokeskus on jakanut uudistuksen (1) ns. pikauudistukseen, joka saadaan syyskuun aikana päätökseen ja (2) pitempiäaikaista suunnittelua edellyttävään kokonaisuudistukseen, johon on tarkoitus ryhtyä v. 1977.

Yleisen ansiotasoindeksin osalta pikauudistus koskee lähinnä seuraavia yksityiskohtia:

- 1) Ansiokäsitteen yhdenmukaistaminen
- 2) Painorakenteen uudistus v. 1974 palkkasummatietojen pohjalta
- 3) Uuden tilastoaineiston liittäminen indeksiin, jolloin korvikesarjojen käytöstä voidaan luopua
- 4) Uudistukset neljännesvuosittaisten pistelukujen laskentatavassa.

Ansiotasoindeksilaskelmat suoritetaan uudistetulta pohjalta vuodesta 1973 lähtien.

Sopimuspalkkaindeksin uudistuksessa on tavoitteena toimialoittain laskettava indeksi, joka käsitteiltään ja rakenteeltaan mahdollisimman tarkoin vastaa yleistä ansiotasoindeksiä. Painorakenteen uudistuksen lisäksi on tehty eräitä käsitteellisiä selvennyksiä.

Uutta sopimuspalkkaindeksiä tullaan laskemaan vuoden 1975 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien. Tässä vaiheessa ei ole ajateltu laskelmien ulottamista aikaisempiin vuosiin.

Uudistetun ansiotasoindeksin rinnalla lasketaan toistaiseksi myös vanhaa sarjaa. Sen sijaan vanhan sopimuspalkkaindeksin laskenta tullaan lopettamaan.

Pikauudistuksen lisäksi on välttämätöntä ryhtyä suunnittelemaan ansiotasoa ja sopimuspalkkaindeksien kokonaisuudistusta. Kokonaisuudistus on laaja tehtävä, mikä edellyttää mm.

- perusaineistojen uudistamista ja hyväksikäytön tehostamista
- käsitteiden, määritelmien ja luokitusten yhtenäistämistä ja koordinointia kansantalouden tilinpitoon ja kansainvälisiin suosituksiin
- painojärjestelmän kehittämistä

Kokonaisuudistus ehdotetaan käynnistettäväksi siten, että suunnittelutehtäviin palkataan määräaikainen suunnittelija vuoden 1977 alusta lähtien.

3. Järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkatilastojen kehittäminen

Järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkatilastojen kehittämistarpeen selvittämiseksi ja kehittämistyön perustaksi on pyritty kartoittamaan, miten suuri on järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien perusjoukko ja miten se on jakautunut mm. toimialoittain ja ammattiryhmittäin. Kartoituksen tulokset esitetään liitteessä 3. Lisäksi on työmarkkinajärjestöjen kanssa käydyissä neuvotteluissa keskusteltu näistä kehittämistarpeista.

Selvitystyön perusteella voidaan todeta, että palkkatilastoissa tilastoitujen palkansaajien osuus kaikista palkansaajista yksityisellä sektorilla oli vuonna 1970 noin 60 %. Tilastoituihin on tässä laskettu mukaan myös ne, joista tilastokeskus itse (otantapohjaisena) kerää tiedot, joten järjestäytyneiden työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien osuus kaikista palkansaajista on alhaisempi. Edelleen voidaan todeta, että

- järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien suhteellinen osuus on kaikilla toimialoilla huomattavan suuri
- järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevia palkansaajia on yhteensä yli puoli miljoonaa (vuotta 1970 koskeva arvio)

- eräiden lähinnä palvelusektorin toimialojen palkansaajien palkkatilastoja ei laadita lainkaan
- ne palkkatilastot, joita tilastokeskus tällä hetkellä laatii järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevista palkansaajista, ovat kiireellisen uudistamisen tarpeessa
- tilastot on tehtävä otospohjaisina.

Järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien palkkatilastojen kehittämistyössä on perusteellisen kartoituksen tekeminen perusjoukosta laaja ja vaikea tehtävä, joka kuitenkin on ehdoton perusedellytys koko kehittämistyön tekemiselle. Tämän perusselvityksen jälkeen on mm. tehtävä selvitys tietotarpeesta ja käyttäjäryhmistä, selvitettävä vastaajien tiedonantovalmius sekä selvitettävä otoskehikot ja laadittava otokset.

Järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden palkkatilastojen kehittämiseen voidaan ryhtyä ansiotasoindeksin kokonaisuudistuksen valmistuttua, aikaisintaan v. 1978. Suunnitteluun käytetään indeksien uudistuksesta vapautuvia resursseja.

4. Palkkatilastojen yhtenäistäminen

Valtiovarainministeriön kirjelmässä 26.11.1975 tilastokeskukselle edellytetään, että tilastokeskus aloittaa neuvottelut keskeisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa siitä, miten palkkatilastoissa voitaisiin siirtyä noudattamaan tilastokeskuksen vahvistamia toimiala- ja muita tilastoluokituksia, miten voitaisiin ryhtyä tuottamaan kaikista ammattiryhmistä vertailukelpoisia palkkatilastoja ja miten yhteistyötä tilastokeskuksen ja työmarkkinaosapuolten välillä palkkatilastojen laadinnassa voitaisiin muuten parantaa.

Palkkatilastojen yhtenäisyyden ja vertailukelpoisuuden parantamiseksi voitaisiin suorittaa mm. seuraavia toimenpiteitä. Palkka-, ansio- ja työaikäsitteiden tulee olla kaikissa palkkatilastoissa yhdenmukaisia, jotta

voidaan luoda perusedellytykset palkkatilastojen yhtenäisyydelle. Työnantajajärjestöjen tuottamissa palkkatilastotiedoissa sovelletaan nykyisin käsitteistöä, joka on julkaistu palkkahallinnon laskentatoimi -nimisessä julkaisussa. Tämä käsitteistö, mahdollisesti eri osapuolten tarkistamana, tulisi vahvistaa myös virallisessa tilastossa noudatettavaksi käsitteistöksi palkkatilastoja varten. Käsitteiden tulee olla yhdenmukaisia niiden suositusten kanssa, joita YK:n toimesta on laadittu. Tällöin tulevat kysymykseen lähinnä ILO:n palkkatilastosuositus sekä kansantalouden tilinpidon palkkakäsitteitä koskeva suositus. Palkkatilastoissa tulisi noudattaa tilastokeskuksen vahvistamaa toimialaluokitusta ja soveltaa sitä mahdollisimman yhdenmukaisesti muiden taloustilastojen kanssa. Mikäli palkkatilastoissa käytetään institutionaalista sektoriluokitusta tämän tulisi olla tilastokeskuksen vahvistaman luokituksen mukainen. Palkkatilastoissa käytettävät henkilöluokitukset joista tärkein on ammattiluokitus tulisi myös mahdollisimman pitkälle yhtenäistää. Ammattiluokituksen kehittämisessä tulisi hyödyntää mm. niitä kokemuksia, joita Ruotsissa saadaan yhtenäistä ammattiluokittelua kehitettäessä ¹⁾.

Muiden henkilöluokitusten osalta on tärkeätä pyrkiä yhtenäisyyteen mm. sen vuoksi, että palkkatilaston tietoja voidaan käyttää myös muissa tilastoissa.

Palkkatilastojen vertailukelpoisuus paranee myös, mikäli pystytään löytämään yhdenmukainen menettelytapa kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkojen ja ansioiden vertaamiseksi. Yhtenäisen tulotilastojärjestelmän kannalta palkkatilastojen tulee soveltua mm. tulonjakotilaston tarpeisiin, jolloin olisi tärkeätä saada mm. tietoja vuosipalkoista ja vuosiansioista sekä näitä vastaavista työpanoksista.

1) Mainittakoon, että Ruotsissa tämä kehittämistyö tapahtuu tilastollisen päätoimiston ja työmarkkinajärjestöjen sopimus pohjaisena yhteistyönä. Toimialaluokituksen lisäksi työmarkkinajärjestöjen ja tilastollisen päätoimiston kesken on sovittu myös työvoimakustannus- ja työaikakäsitteitä koskevan päätoimiston julkaiseman standardin soveltamisesta.

Koska palkkatilastojen yhtenäistäminen on erittäin laaja ja useita eri tuotanto-osapuolia koskeva tehtävä, on selvää, ettei tilastokeskus voi yksin ratkaista esitettyjä kysymyksiä, vaan tähän tarvitaan kaikkien tärkeimpien tiedonantaja- ja tiedonkäyttäjryhmien yhteistyötä.

5. Palkkatilastojen hyväksikäyttö muun virallisen tilaston tuotannossa ja palkkatilastojen keskittäminen tilastokeskukseen

Palkkatilastoja laaditaan sekä tilastokeskuksen että työnantajajärjestöjen toimesta. Periaatteessa tulisi lähteä siitä, että yhteiskuntatilaston tuottajana olisi valtion tilastoviranomainen. Keskeiset työnantaja- että työntekijäjärjestöt ovat kuitenkin olleet sitä mieltä että nykyinen järjestelmä tyydyttää niiden työmarkkinaneuvotteluissa tms. edellyttämät tietotarpeet. Työnantajajärjestöt ovat lisäksi korostaneet, että yksityisen sektorin palkkatilastojen tuottaminen tilastokeskuksen toimesta loisi nykyisen järjestelmän kanssa rinnakkaisen palkkatilastojärjestelmän. Työntekijäjärjestöjen taholta on kuitenkin korostettu palkkatilastojen yhtenäisyyttä ja sitä, että tilastokeskuksella tulee olla kontrollointimahdollisuus perustilastojen tuottamisessa.

Mikäli palkkatilastoja tuotetaan nykyisen organisaation puitteissa se edellyttää, että tilastokeskuksella on mahdollisuus vaikuttaa palkkatilastoissa käytettäviin käsitteisiin, määritelmiin ja luokituksiin sekä kaikkia palkansaajaryhmiä koskevaan tietojen tuottamiseen ja että keskeiset käsitteet, määritelmät ja luokitukset tulevat vahvistetuiksi virallisissa tilastoissa noudatettaviksi standardeiksi. Lisäksi kaikkien palkkatilastojen perusaineistojen tulee olla tilastokeskuksen käytettävissä. Näidenkin toimenpiteiden toteuttaminen kuitenkin edellyttää, että tilastokeskuksella on käytettävissään sellaiset voimavarat, että se voi suorittaa tarpeelliset tilastojen yhtenäistämiseen tähtäävät toimenpiteet sekä käsitteistöjen että perusaineistojen osalta. Näitä voimavaroja ei tilastokeskuksella tällä hetkellä kuitenkaan ole. Tässä muistiossa esitettäviä resurssilisäyksiä on pidettävä ensimmäisenä vaiheena ko. toimintaedellytysten luomisessa. Lisäksi tilastokeskuksella tulee olla riittävästi voimavaroja siihen, että palkkatilastojen perusaineistoa voidaan tehokkaasti käyttää

tilastojärjestelmän muissa osissa kuten esimerkiksi kansantalouden tilinpidossa ja tulonjakotilastoissa. Tämän tehokas toteuttaminen edellyttää sekä käsitteellistä että tuotantoteknistä koordinointia.

MUISTIO-OSA

1. Nykyisin tuotettavien palkkatilastojen nopeuttaminen ja luotettavuuden parantaminen

Perustietojen keruu

Tilastokeskuksen laatimien palkkatilastojen suunnitteluun ja tuottamiseen osallistuvat tilastokeskuksen lisäksi valtiovarainministeriö, kunnallinen sopimusvaltuuskunta ja työsuojeluhallitus sekä työnantajajärjestöistä Suomen Työnantajien Keskusliitto, Liiketyönantajien Keskusliitto ja Suomen Metalliteollisuuden Työnantajaliitto. Eri osapuolista tilastokeskuksen tulisi olla virallisten palkkatilastojen tilastointia ohjaava, koordinoiva ja valvova elin, mutta käytännössä sen tehtäviksi ovat jääneet perusaineiston kerääminen ja muokkaaminen tilastojulkaisuiksi.

Palkkatilastojen perusaineistosta tilastokeskus kerää kokonaisuudessaan julkisen sektorin sekä muutamien yksityisen sektorin palkkatilastojen, kuten maatalouden työntekijöiden ja järjestöjen toimihenkilöiden palkkatiedot. Sen sijaan kaupan, vakuutus- ja pankkialan toimihenkilöiden, ravitsemus- ja majoitusliikkeiden sekä autoliikenteen työntekijöiden palkkatiedot keräävät STK ja LTK järjestäytyneiden ja tilastokeskus järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevista työntekijöistä ja toimihenkilöistä. Rakennusalan, teollisuuden, merenkulun ja ahtausalan työntekijöiden palkkatilastot ovat STK:n tuottamia.

Palkkatilastojen tavoiteaikataulut ja viiveet tilastokeskuksen osalta

Virallisista palkkatilastoista vain julkisen sektorin palkkatilastojen tavoiteaikataulut perustuvat sopimukseen. Yksityisen sektorin palkkatilastoissa vastaavia sopimukseen perustuvia valmistumistavoitteita ei ole. Tilastokeskuksen osalta tavoiteaikataulut on pyritty sovittamaan muiden osapuolien tuottamisrytmin ja käytettävissä olevien henkilöresurssien mukaan. Ne neljännesvuositilastot, joista tilastokeskus laatii pelkän julkaisun, kuten STK:n tilastot, pyritään julkaisemaan viikon kuluessa perusaineiston saapumisesta palkkatilastoihin.

Liitetaulussa 1.1 esitetään tilastoittaiset tavoiteaikataulut ja tämänhetki-
set viiveet. Julkisen sektorin rekistereissä tulisi päästä siihen, että
tulosteet valmistuisivat viimeistään 10 kuukauden kuluessa tiedusteluajan-
kohdasta. Neljännes- ja puolivuositilastoissa vastaava aikaväli
saisi olla enintään 4 kuukautta.

Suurin poikkeama tavoiteaikataulusta on kunnallisessa henkilökisterissä,
josta vuoden 1974 marraskuun rekisteri valmistui 1976 syyskuussa. Viiveen
on aiheuttanut kuntien kuukausipalkkaisten toimihenkilöiden palkkatilaston
muuttaminen vuosina 1972 ja 1973 laajaksi henkilökisteriksi, jolloin tie-
tojen manuaalinen käsittely (lähes 200 000 lomaketta) ja erityisesti koneel-
listen osarekisterien valmistaminen ovat osoittautuneet ongelmallisiksi.

Valtiosektorin henkilökisteri on kunnallista rekisteriä suppeampi (noin
75 000 manuaalisesti käsiteltävää lomaketta). Rekisteri on pysynyt lähes
tavoiteaikataulussaan.

Yksityisen sektorin palkkatilastojen ongelma on, miten tilastokeskus pys-
tyy tuottamaan tiedot järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa ole-
vista palkansaajista samanaikaisesti, kun se saa STK:n ja LTK:n keräämät
perusaineistot järjestäytyneiden työnantajien palveluksessa olevista pal-
kansaajista. Eniten poikkeavat kaupan sekä ravitsemus- ja majoitusliik-
keiden palkansaajien palkkatilastojen ajoitus.

Henkilöresurssit

Palkkatilastojen työvoiman tarve vaihtelee voimakkaasti tuotantovaiheit-
tain. Julkisen sektorin henkilökisterien atk-esikäsitteilytöet, kuten
manuaalinen tietojen tarkastus, merkintä ja virhelistojen korjaus vaativat
lähes 80 prosenttia koko vuoden työpanoksesta. Esikäsitteily ajoittuu sekä
valtioon että kuntasektorin tavoiteaikataulun mukaan marras-huhtikuun ajaksi,
mikä edellyttää näiksi kuukausiksi runsaasti aputyövoiman käyttöä. Henki-
löresurssina tämä merkitsee kuntasektorilla noin 20 ja valtiosektorilla
5 tilastoapulaista.

Esikäsittelyvaiheen kireästä aikataulusta ja suurista lomakemääristä johtuen ei tavoitteita ole nykyisin resurssien pystytty toteuttamaan. Tavoitteissa pysymiseksi on henkilökunnalla jouduttu teettämään runsaasti ylitöitä. Valtiosektorilla esikäsittelyvaiheen ylityötuntimäärät olivat vuonna 1975 noin 700 tuntia ja vuonna 1976 noin 500 tuntia.

Yksityisen sektorin palkkatilastoissa julkista sektoria vastaavaa työvoiman kausivaihtelua ei ole. Tehtävämääriin nähden sektorin henkilöresurssit ovat kuitenkin alimitoitettut. Yksityinen sektori koostuu noin 15 erillistilastosta. Suoriteresurssien puute on sitonut mm. vastuuhenkilön (aktuaarin) yksittäisten perustilastojen tuottamiseen siten, että hänen mahdollisuutensa koko sektorin tehokkaaseen seurantaan ja sektorin tilastojen kehittämiseen ovat varsin rajoitetut.

Resurssien puute näkyy vuosittain toistuvana viiveenä erityisesti liikealan ja järjestöjen toimihenkilöiden palkkatilastojen kohdalla, mutta heijastuu jossakin määrin myös muiden yksityisen sektorin palkkatilastojen tuotantoon.

Muut tuotantoon vaikuttavat tekijät

Eräs palkkatilastojen merkittävä ongelma on esimiestehtävissä toimivien aktuaarien ja suoritusvastuussa olevan henkilöstön vaihtuvuus. Esim. esimiehet ovat vaihtuneet keskimäärin joka 3. vuosi, mitä ei voi pitää palkkatilastojen suunnitelmallisen kehittämisen kannalta tyydyttävänä. Vaihtuvuuteen ovat vaikuttaneet mm. seuraavat seikat:

- Palkkatilastojen tehtävät ja suoritemäärät ovat viimeisten vuosien aikana huomattavasti lisääntyneet. Tämä on pyritty ottamaan huomioon tilapäisen aputyövoiman määrässä. Sen sijaan vakituisen henkilöstön määrää ei tehtävien kasvua vastaavasti ole pystytty lisäämään. Kun suoritushenkilöstön tehtävärakenne on lisäksi ollut joustamaton, on tehtävien lisääntyminen ja sen myötä työpaine kohdistunut voimakkaasti esimiehiin ja tilastonlaatijoihin.

Tehtäväkokonaisuudet ovat tällöin muodostuneet tehtävien tehokkaan hoidon kannalta liian laajoiksi. Tämä on käynyt selvästi ilmi mm. palkkatilastojen keskinäisen koordinoinnin ja kehittämisen, mutta myös kunkin sektorin tilastotuotannon osalta.

- Suoritus henkilöstön palkkaus ei vastaa nykyisiä tehtäviä. Henkilörekistereissä mm. työnopastustehtävissä toimivien vakinaisten työntekijöiden palkkaus on sama kuin kausityövoiman palkkaus.

Myös kausityövoiman vaihtuvuus on merkittävä viivettä aiheuttava tekijä. Kausityövoiman soveltuvuus merkintätehtäviin ei myöskään ole aina ollut toivotun kaltainen.

Edellä olevan perusteella on täysin selvää, että tehtävien vaativuuden ja palkkauksen välinen epäsuhta vaikuttaa mm. vaihtuvuuteen ja sitä kautta palkkatilastojen tuotantoon. Ongelman poistamiseksi tulee palkkatilastojen henkilöstön palkkataso ja -rakenne muuttua tehtäviin nähden samalle tasolle kuin muualla tilastokeskuksessa.

Palkkatilastojen tuotannon ongelmia ei kuitenkaan ratkaista pelkästään lisäresurssien ja palkkauksen korjaamisen avulla. Lisäksi on mm. pyrittävä yhtenäistämään tuotanto-organisaatiota, kehitettävä tuotantomenetelmiä, parannettava dokumentointia, laadittava systeemytyökäsikirjat sekä lisättävä henkilöstön koulutusta.

Liitetaulussa 1.2 esitetään ehdotus nykyisen organisaation kehittämiseksi.

Tilaresurssit

Työvoiman voimakas kausivaihtelu asettaa erityiset vaatimukset työtilojen määrälle ja niiden joustavalle käytölle. Suoranaisena esteenä aputyövoiman käytölle palkkatilastoissa on ollut riittävien työtilojen puute. Tilat riittävät palkkatilastojen vakituiselle henkilökunnalle, mutta aputyövoiman sijoittaminen tuottaa hankaluuksia. Palkkatilastojen laajenemiseen nykyisissä tiloissa ei ole mahdollisuuksia.

Tilastojen peittävyys

Palkkatilastojen nykytilakartoituksessa pyrittiin selvittämään tilastojen peittävyys, joskin selvitykseen käytettävissä olevan ajan lyhyiden vuoksi arviot jäivät varsin karkeiksi. Erityisen vaikeaksi osoittautui yksityisen sektorin peittävyyden arviointi.

Julkisen sektorin henkilökisterit samoin kuin yksityisten valtionapulaitosten henkilökisteri laaditaan kokonaisuineistosta. Julkisen sektorin tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilastojen peittävyys voidaan olettaa lähes 100 prosenttiseksi, koska niiden ulkopuolelle jäävät vain alle 18 vuotiaat, harjoittelijat, oppilaat, vajaakuntoiset sekä omalla autolla työskentelevät työntekijät. Valtion tuntipalkkaisista työntekijöistä tilastoihin ei myöskään lueta esimerkiksi työehtosopimusten piiriin kuulumattomia työntekijöitä.

Yksityisen sektorin palkkatilastojen peittävyyttä kartoitettiin toimialoitain. Perusjoukon suuruus arvioitiin vuoden 1970 väestölaskennan mukaiseksi. Yksityiskohtaiset peittävyysarviot on esitetty liitetaulussa 3.1. Arvioiden mukaan peittävyys on paras teollisuudessa. Yhteiskunnallisten ja henkilökohtaisten palvelujen osalta peittävyys on heikoin.

Tilastotuotannon virhelähteet

Palkkatilastojen nykytilan kartoittamisella yritettiin selvittää myös kunkin tilaston työnkulun ja eri tuotantovaiheiden mahdolliset virhelähteet, puutteet, ongelmat ja viiveet. Kartoitus perustuu tältä osin henkilökohtaisiin haastatteluihin. Ongelmat osoittautuivat kussakin tilastossa varsin samankaltaisiksi, joten liitetaulun 1.3 yhteenvedoja voidaan pitää melko luotettavana perustana toimenpideoissa esitetuille palkkatilastojen kehittämissuunniteluksille.

Toimialaluokittelu

Lyhyen selvitysajan puitteissa keskityttiin käsitteistä ja määritelmistä selvittämään yksityiskohtaisemmin toimialaluokitusta. Liitetaulussa 1.4 on verrattu kunkin sektorin toimialaluokitusta ISIC:n ja TOL:n mukaiseen toimialaluokitukseen.

Palkkatilastojen toimialaluokitukset noudattavat pääpiirteittäin ISIC:n mukaista toimialajaotusta. Luokitusten sisältö poikkeaa TOL:n 1-numerotason luokituksesta eniten teollisuuden osalta. Esimerkiksi yksityisen sektorin teollisuuteen lasketaan kuuluvaksi malmikaivokset, kalkki- ja kivilouhimot sekä voimalaitokset, jotka TOL:n mukaan sisältyvät kaivos-toimintaan sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuoltoon. Näitä toimialoja ei palkkatilastojen luokituksissa ole lainkaan.

Tilastoyksiköt luokitellaan kuhunkin toimialaan yleensä alan työehtosopimuksen mukaan. Valtion ja kuntien henkilörekisterien toimialaluokituksessa sen sijaan luokittelu tapahtuu virastoittain ja laitoksittain. Sitä esim. valtion virkamiesrekisterissä virasto tai laitos kuuluu vain yhteen toimialaan. Tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilastossa sama virasto tai laitos saattaa jakautua useaan eri toimialaan.

Luokitteluperusteet ovat joiltakin kohdin horjuvat. Esimerkiksi hallintovirastot sisältyvät osittain julkiseen hallintoon, osittain viraston toiminnan mukaiseen toimialaan. TOL:n mukaan keskusvirastot sisältyvät julkiseen hallintoon. Koska selviä soveltamisohjeita ei ole, saattaa luokituksiin tulla virheitä luokittelijan virheellisistä tulkinnoista johtuen.

Ammattiluokittelu

Ammattiluokittelut vaihtelevat sektoreittain ja tilastoittain. Voi sanoa, että kullakin tilastolla on oma ammattiluokituksensa. Henkilörekistereissä ammattinimikkeistö on laaja ja yksityiskohtainen ja se päivitetään vuosittain.

Yksityisen sektorin palkkatilastojen ja julkisen sektorin tuntipalkkaisten työntekijöiden ammattiluokittelu noudattaa yleensä alan työehtosopimusta.

Palkkakäsitteet

Palkkatilastot voidaan keruutapansa mukaan jakaa kahteen pääryhmään sen mukaan, onko tilastosysteemiä laadittaessa pidetty lähtökohtana säännöllisen

työajan ansiota vai koko tehdyn työajan ansiota. Eräissä vanhemmissa säännöllisen työajan ansion käsitteelle pohjautuvissa systeemeissä, kuten yksityisen sektorin toimihenkilötilastoissa, ylityöansiot jäävät kokonaan tilastoinnin ulkopuolelle, eikä kokonaisansioita niin ollen voida laskea.

Vaikka palkka- ja ansiokäsitteet ovat pääpiirteittäin yhdenmukaiset eri palkkatilastoissa, tietojen tarkennus ja palkkatekijöiden erittelyjen yksityiskohtaisuus vaihtelevat huomattavasti palkkakirjanpidon laadun mukaan. Julkisen sektorin palkkatilastoissa sekä järjestöjen keräämissä palkkatilastoissa käytettävät palkkakäsitteet on johdettu palkkakirjanpidosta. Sen sijaan eräissä tilastokeskuksen keräämissä tilastoissa, jotka pääosin koskevat järjestäytymättömien pienyrittäjien palveluksessa olevia palkansaajia (esim. maatalouden työntekijöiden palkkatilasto) esiintyy perustiedoissa epätarkkuutta palkkakirjanpidon puutteellisuudesta johtuen.

Kuten raportin toimenpideoosan kohdassa 4 on esitetty, kohdistuu palkka- ja ansiokäsitteisiin muitakin yhtenäistämistarpeita ja -vaatimuksia, esim. kansainvälisten suositusten taholta. Palkkakäsitteiden yhtenäistäminen tulisi suorittaa yhteistyönä, ja työn tuloksena tulisi syntyä käsitteistö, joka voitaisiin vahvistaa virallisessa tilastossa noudatettavaksi käsitteistöksi palkkatilastoja varten.

Tietojenkäsittely

Palkkatilastojen tuotanto tapahtuu hajautetusti eri virastojen välillä. Useiden tilastojen eri tuotantovaiheet suoritetaan monissa tuotantopisteissä, joten tietoja joudutaan siirtämään paikasta toiseen. Esim. on tilastoja, joissa tiedot siirretään konekieliseen muotoon tilastokeskuksessa ja tiedostojen luominen ja taulukointi suoritetaan valtion tietokonekeskuksessa. Joissakin tapauksissa tilastokeskus saa perustiedot konekielisenä ja suorittaa vain taulukoinnin.

Vuonna 1975 palkkatilastojen tietojenkäsittelyyn käytettiin runsaat 600 000 markkaa. Kustannusten jakaantuminen sektoreittain oli seuraava:

	Lävistys		Ohj. & suunn.		Tietokone		Kust.
	1000 korttia	%	mtpv	%	kone-aika/t	%	%
Valtion palkkatilastot	355	30	169	51	58	44	38
Kuntien palkkatilastot	760	65	112	34	60	45	55
Yksityisten palkkatilastot	60	5	49	15	15	11	7

Kapasiteetin vähäisyyden vuoksi tilastokeskus on ostanut ulkopuolisilta palvelukeskuksilta lävistys-, suunnittelu- ja ohjelmointipalveluksia sekä tietokoneaikaa.

Resurssit ja kustannukset jakaantuivat vuonna 1975 lävistyksen, atk-kirjoituksen, suunnittelun ja ohjelmoinnin sekä koneajan osalle seuraavasti:

	Määrä	Kust.(1000 mk)	Kust.(%)
Lävistys/atk-kirj. (1000 k)	1175	423	69
Suunn. & ohj. (mtpv)	339	77	12
Koneaika (Os-tuntia)	133	114	19

Palkkatilastojen erikoispiirteinä ovat työ- ja virkaehtosopimusten vuosittain aiheuttamat muutokset tietojenkäsittelyyn. Tästä sekä monien suurten koodistojen käytöstä seuraa huomattavan resurssimäärän tarve systeemien ylläpitoon.

Pääasiallisesti RPG- ja PL/I-ohjelmointikieliä hyväksikäyttäen atk:ta on sovellettu tilastokeskuksessa palkkatilastojen otantaan, tietojenkäsittelylomakkeiden esitöihin, virhetarkistuksiin sekä taulukointiin.

Tilasto	Aineiston kerääjä	Tuottamisnopeus	Tiedusteluaajankohta	Aineiston käsittely pelkkatilastoissa		Tavoite	Julkaisu	Viive	Suomautuksia
				Tavoite	Viive				
<u>Vuosittilastot</u>									
Pa 11	Virkamiesrekisteri	TK	Vuosittilasto	marraskuu	0-1 kk	elokuu	2-3 kk		
Pa 21	Kk. palkkaiset toimit.	TK	" "	lokakuu	0-1 kk	elokuu	-		
Pa 30	Kunnallinen henkilök. 73	TK	" "	marraskuu	heinäkuu 74	syyskuu 74	n. 18 kk		Julkaisu 2.3.1976
	" "	TK	" "	" "	heinäkuu 75	syyskuu 75			Tulosteet valmistunee lokak. -76
	" "	TK	" "	" "	heinäkuu 76	syyskuu 76			rekisteri valmistunee vuoden 76 loppuun
Pa 34	Yksit. valtioapul. rak	TK	" "	marraskuu	heinäkuu 75	syyskuu 75			Tulokset valmistunee lokakuu 76
	" "	TK	" "	" "	heinäkuu 76	syyskuu 76			Rekisteri valmistunee syysk. 76
Pa 51	Liikelaan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöt 74	TK, STK, LTK	" "	elokuu	heinäkuu 75	lokakuu 75	1 v.		Julkaistu 18.8.1976
	" "	TK	" "	" "	kesäkuu 76	lokakuu 76			STK:n ja LTK:n tulokset kesäkuussa
Pa 52	Järjestöt	TK	" "	marraskuu	heinäkuu 76	lokakuu 76			Tulosteet valmistunee lokakuu 76
Pa 53	Majoitus- ja ravits.liikk.	TK, LTK	" "	elokuu	kesäkuu	elokuu			Tulosteet valmistunee lokakuu 76
Pa 55	Metalliteollisuuden työnt.	MTHL, TK	" "	heinä-, elo-, syyskuu	toukokuu	kesäkuu			LTK:n tulosteet maaliskuussa
Pa 62	Uittoalan työntekijät	Työsuoj.h. TK	" "	kesäkuu, elokuu	n. 4 kk tiedustelu-ajankohdasta	1-2 viikkoa tulosteiden jälkeen			TK tuottaa vain julkaisun
Pa 68	Merenkulun työntekijät	STK	" "	syyskuu	" "	" "			" "
<u>Heljannes- ja puolivuositilastot:</u>									
Pa 22	Valtion tuntipalkkaiset työntekijät	TK	joka 2. kk	tamm-, maalisk., touko-, heinä-, syys- ja marraskuu	n. 4 kk kuluttua tiedustelu-ajankohdasta	3-4 viikkoa tulosteiden jälkeen			
Pa 41	Kaupunkien ja kauppaloitten tuntipalkk. työntekijät	TK	neljännesvuositilasto	helmi-, touko-, elo-, marrask.	" "	" "			
Pa 42	Mauvaiskuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaiset työntekijät	TK	puolivuositilasto	helmi-, elokuu	" "	" "			
Pa 61	Maatalouden työntekijät	TK	nelj. vuosittilasto	helmi-, touko-, elo-, marrask.	" "	" "			
Pa 63	Metsätyöntekijät	TK	" "	helmi-, touko-, syys-, marrask.	" "	" "			
Pa 64	Autoliikenteen työntekijät	STK, LTK, TK	" "	helmi-, touko-, elo-, marrask.	" "	1-2 viikkoa tulosten jälk.			STK:n tiedot samanaikaisesti TK:n tulosteiden kanssa
Pa 65	Teollisuuden työntekijät	STK	" "	helmi-, touko-, elo-, marrask.	" "	" "			TK tuottaa vain julkaisun
Pa 66	Rakennusalan työntekijät	STK	" "	helmi-, touko-, elo-, marrask.	" "	" "			" "
Pa 67	Ahtaustalan työntekijät	STK	" "	helmi-, touko-, elo-, marrask.	" "	" "			" "
Pa 0	Työllisyystilasto	STK, TK	" "	helmi-, touko-, syys-, marrask.	toukokuu	" "			ILO:n julkaisua varten

PALKKATILASTOJEN HENKILÖSTÖRAKENNE JA TEHTÄVÄT

Yleiset tehtävät

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävä rakenne	Suunniteltu toimi
yliaktuaari	<ul style="list-style-type: none"> - Yleisvastuu palkkatilastojen johtamisesta - tilastoyhteistyön kehittäminen työmarkkinajärjestöjen ja muiden tilastoyhteistyösopimuksen piiriin kuuluvien kanssa - palkkatilastojen koordinointi kansantalouden tilinpidon ja tulonjakoprojektin kanssa - tilastoyhteistyösopimusten neuvottelemineen, seuranta ja valvonta - kansainvälinen tilastoyhteistyö - päävastuu ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin suunnittelusta, kehittämisestä ja laadinnasta 	yliaktuaari
-----	<ul style="list-style-type: none"> - Valtion, kuntien sekä yksityisen sektorin palkkatilastojen koordinointi, suunnittelu ja valvonta - tilastojen työn organisointi - tilastotuotantomenetelmien kehittäminen - palkkatilastoissa käytettävien luokitusten ja käsitteiden yhtenäistäminen ja suunnittelu 	yliaktuaari
tilastonlaatija V 18	<ul style="list-style-type: none"> - Suoritusvastuu ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin laadinnasta - osallistuminen ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin suunnitteluun ja kehittämiseen - palkkatilastojen yhteenvetojulkaisun laatiminen ja julkaisun sisällön suunnittelu - erillisselvitysten laatiminen - palkkatilastojulkaisujen diariointi ja arkistointi 	tilastonlaatija V 18

Yksityisen sektorin tehtävät

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävärakenne	Suunniteltu toimi
aktuaari	<ul style="list-style-type: none"> - Päävastuu yksityisen sektorin palkkatilastojen toimintojen johtamisesta, suunnittelusta ja valvonnasta - vastuu tietosisällön kehittämisestä ja julkaisutoiminnasta - osallistuminen tilastoyhteistyöhön työmarkkinajärjestöjen sekä muiden tilastointiin osallistuvien kanssa - yksityisen sektorin tiedotuspalvelu 	aktuaari
tilastonlaatija 1	<ul style="list-style-type: none"> - Suoritusvastuu liikealan ja järjestöjen palkkatilastojen tuottamisesta - osallistuminen tilastojen tietosisällön kehittämiseen ja julkaisujen laadintaan - osallistuminen otosperusteiden selvittämiseen, otoksen poimintaan ja kehittämiseen - merkintä- ja lävistysohjeiden laatiminen - osallistuminen ansiotasoindeksiin laadintaan 	tilastonlaatija 1 (vaativa tilastokokonaisuus)
tilastonlaatija 2	<ul style="list-style-type: none"> - Suoritusvastuu ravitsemus- majoitusliikkeiden työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkatilastojen tuottamisesta - muut tehtävät kuten tilastonlaatija 1:n toimenkuvauksessa edellä 	tilastonlaatija 2
-----	<ul style="list-style-type: none"> - Liikealan ja järjestöjen sekä ravitsemus- ja majoitusliikkeiden vaativahkojen osatehtävien suorittaminen - osoiterekisterin päivittäminen - osallistuminen julkaisujen laadintaan ja julkaisutaulujen laskentaan - osallistuminen lomakkeiden postitukseen, tietojen tarkistukseen, virhelistojen korjaukseen yms. tehtäviin 	tilastonpitäjä

Yksityisen sektorin tehtävät (jatkoa)

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävärakenne	Suunniteltu toimi
tilastonlaatija 2	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu maatalouden työntekijöiden ja metsätyöntekijöiden palkkatilastojen tuottamisesta- muut tehtävät kuten tilastonlaatija 1 toimenkuvauksessa edellä	tilastonlaatija 2
-----	<ul style="list-style-type: none">- Maatalouden- ja metsätyöntekijöiden palkkatilastojen vaativahkojen osatehtävien suorittaminen- uittotyöntekijöiden julkaisun laatiminen- muut tehtävät kuten tilastonpitäjän toimenkuvauksessa edellä	tilastonpitäjä
tilastonlaatija 2	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu autoliikenteen työntekijöiden palkkatilaston tuottamisesta- muut tehtävät kuten tilastonlaatija 1:n toimenkuvauksessa edellä	tilastonlaatija 2
-----	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu teollisuuden työntekijöiden palkkatilastojen tuottamisesta- teollisuuden, rakennusalan, ahtausalan sekä merenkulun tilastojulkaisujen laatiminen (STK)- muut tehtävät kuten tilastonlaatija 1:n edellä	tilastonlaatija 2

Kuntasektorin tehtävät

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävärakenne	Suunniteltu toimi
aktuaari	<ul style="list-style-type: none">- Päävastuu kuntasektorin palkkatilastojen toimintojen johtamisesta, suunnittelusta ja valvonnasta- vastuu tietosisällön kehittämistä ja julkaisutoiminnasta- osallistuminen tilastoyhteistyön kehittämiseen VM:n ja KSV:n kanssa- kuntasektorin tiedotuspalvelu	aktuaari
tilastonlaatija V 16	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu kv-rekisterin kaupunkien ja kauppaloitten palkkatilastojen toimintojen johtamisesta ja työnjohdosta- osallistuminen rekisterin kehittämiseen- osallistuminen tilastojulkaisujen laadintaan ja julkaisujen sisällön kehittämiseen	tilastonlaatija 1
tilastonlaatija V 14	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu kv-rekisterin maalaiskuntien ja kuntainliittojen palkkatilastojen toimintojen johtamisesta ja työnjohdosta- osallistuminen rekisterin kehittämiseen- osallistuminen tilastojulkaisujen laadintaan ja julkaisujen sisällön kehittämiseen- ansiotasoindeksin laskenta kuntasektorilla	tilastonlaatija 1
tilastoapulainen	<ul style="list-style-type: none">- kv-rekisterin kaupunkien ja kauppaloitten vaativien erillistehtävien suorittaminen- osallistuminen julkaisunlaadintaan, rekisterin päivittämiseen, merkintä- ja lävistysohjeiden laatimiseen- työnopastus- osallistuminen tietojen tarkistamiseen, virhelistojen korjaamiseen yms. tehtäviin	tilastonlaatija 2

Kuntasektorin tehtävät (jatkoa)

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävärakenne	Suunniteltu toimi
tilastonpitäjä	<ul style="list-style-type: none">- Kv-rekisterin maalaiskuntien ja kuntainliittojen palkkatilastojen vaativien erillistehtävien suorittaminen- muut tehtävät kuten tilastonlaatija 2:n toimenkuvauksessa edellä	tilastonlaatija 2
tilastoapulainen 6 kpl	<ul style="list-style-type: none">- Kv-rekisterin vaativahkojen osatehtävien suorittaminen- osallistuminen tietojen tarkistukseen, merkintään, virhelistojen korjaukseen yms. tehtäviin- tilapäisen työvoiman työnopastus	tilastonpitäjä 6 kpl
tilastonlaatija 1	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu yksityisten valtionapulaitosten henkilörekisteristä- muut tehtävät kuten tilastonlaatija 1:n toimenkuvauksessa edellä	tilastonlaatija 1
tilastoapulainen 2 kpl	<ul style="list-style-type: none">- Yksityisten valtionapulaitosten henkilörekisterien vaativahkojen osatehtävien suorittaminen- muut tehtävät kuten tilastonpitäjän toimenkuvauksessa edellä	tilastonpitäjä 2 kpl
10 tilapäistä tilastoapulaista	<ul style="list-style-type: none">- Osallistuminen kv-sektorin tietojen tarkistamiseen, merkintään, virhelistojen korjaukseen, lomakkeiden diariointiin yms. tehtäviin	15 tilapäistä tilastoapulaista

Kuntasektorin tehtävät

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävärakenne	Suunniteltu toimi
tilastonlaatija V 15	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu kaupunkien ja kauppaloiden tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilaston laatimisesta- tilaston itsenäinen suorittaminen alusta loppuun	tilastonlaatija 2
tilastonpitäjä	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu maalaiskuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilaston tuottamisesta- tilaston itsenäinen suorittaminen alusta loppuun	tilastonlaatija 2

Valtiosektorin tehtävät

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävä rakenne	Suunniteltu toimi
aktuaari	<ul style="list-style-type: none">- Päävastuu valtiosektorin palkkatilastojen toimintojen johtamisesta, suunnittelusta ja valvonnasta- vastuu tietosisällön kehittamisestä ja julkaisutoiminnasta- osallistuminen tilastoyhteistyön kehittämiseen VM:n kanssa- valtiosektorin tiedotuspalvelu	aktuaari
tilastonlaatija V 14	<ul style="list-style-type: none">- Suoritusvastuu valtion virkamies- ja toimihenkilörekisteristä- osallistuminen henkilörekisterien kehittämiseen- osallistuminen tilastojulkaisujen laadintaan ja julkaisujen sisällön kehittämiseen- osallistuminen ansiotasoindeksiin laskemiseen	tilastonlaatija 1
tilastonpitäjä V 11	<ul style="list-style-type: none">- Virkamiesrekisterin vaativien erillistehtävien suorittaminen, kuten rekisterin päivittäminen, merkintä- ja lävistysohjeiden laatiminen- julkaisutaulujen laskeminen- osallistuminen ansiotasoindeksiin laskemiseen- osallistuminen tietojen tarkistukseen, merkintään, virhelistojen korjaamiseen yms. tehtäviin- tilapäisen työvoiman työnopastus	tilastonlaatija 2
tilastonpitäjä	<ul style="list-style-type: none">- Toimihenkilörekisterin vaativien erillistehtävien suorittaminen- osallistuminen julkaisun suunnitteluun ja sen laadintaan- julkaisutaulujen laskeminen- muut tehtävät kuten tilastonlaatija 2:n toimenkuvauksessa edellä	tilastonlaatija 2

Valtiosektorin tehtävät (jatkoa)

Nykyinen toimi	Uudistettu tehtävä rakenne	Suunniteltu toimi
tilastoapulainen	<ul style="list-style-type: none">- Virkamiesrekisterin vaativahkojen osatehtävien suorittaminen- osallistuminen tietojen tarkistukseen, merkintään, virhelistojen korjaamiseen yms. tehtäviin- tilapäisen työvoiman työnopastus- muut tehtävät kuten tilastonpitäjän toimenkuvauksessa	tilastonpitäjä
3 tilapäistä tilastoapulaista	<ul style="list-style-type: none">- Osallistuminen tietojen tarkistukseen, merkintään, virhelistojen korjaukseen, lomakkeiden diariointiin yms. tehtäviin	5 tilapäistä tilastoapulaista
tilastonlaatija V 13	<ul style="list-style-type: none">- Valtion työsopimussuhteisten työntekijöiden palkkatilaston suoritusvastuu- tilaston itsenäinen suorittaminen alusta loppuun	tilastonlaatija 2
-----	<ul style="list-style-type: none">- Valtion työsopimussuhteisten tuntipalkkaisen työntekijöiden palkkatilaston vaativahkojen osatehtävien suorittaminen- osallistuminen virkamiesrekisterin tietojen tarkistukseen	tilastonpitäjä

PALKKATILASTOJEN VIIIVEISIIN JA LUOTETTAVUUTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Tuotantovaihe	Tekijät
Yhteistyö- sopimukset	Sopimuksissa määritellyt tuotanto-osapuolien tehtävienjako, tavoiteaikataulut ja kustannusvastuu edellyttävät tarkistamista. Erityisesti tilastokeskuksen asema tuotantoprosessissa tulisi selvittää.
Tilastodokumentit	Dokumentointi puutteellista, systeemityökäsikirjat puuttuvat.
Perusjoukko	Julkisen sektorin tilastot perustuvat yleensä kokonaisaineis- toon. Yksityisen sektorin tilastojen perusjoukkojen rakenne ja suu- rus heikosti kartoitettu; erityisesti järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden osalta.
Otos	Yksityisen sektorin otokset osittain vanhentuneita. Otoskehi- kon peittävyyttä ja luotettavuutta ei pystytä kaikilta osin arvioimaan. Otosten täydentäminen on jouduttu osittain suorittamaan melko mielivaltaisesti. Yhteistyöosapuolien otosperusteet ovat yleensä tuntemattomat.
Lomakkeet	Palkkatilastojen lomakkeita tulisi kehittää lomaketeknisesti ja asiasisällöllisesti ja pyrkiä mahdollisimman pitkälle yh- tenäiseen standardiin.
Täyttöohjeet	Henkilörekisterien täyttöohjeet ovat monimutkaiset ja raskas- lukuiset ja heikentävät siten vastausten laatua. Tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilastojen täyttöohjeet edellyttävät pikaista uusimista (esim. valtion tuntipalkkaiset työntekijät).

Postitus	Ei ongelmia.
Vastaaminen	<p>Julkisen sektorin vastausprosentti lähes 100.</p> <p>Yksityisellä sektorilla vastausprosentti vaihtelee 50 - 80 prosentin välillä.</p> <p>Hidas ja puutteellinen vastaaminen viivästyttää tilastojen valmistumista. Kuntasektorilla koneellisesti tietonsa tuottavien virastojen aiheuttama viive on noussut jopa 6 kuukauteen.</p>
Merkintä	<p>Suurimmaksi osaksi tietojen tarkistamista ja puutteellisten vastausten täydentämistä.</p> <p>Suuritöinen vaihe, jossa tarvitaan runsaasti kausityövoimaa.</p> <p>Henkilörekisterien merkintäaikataulu on ollut resursseihin nähden kireä. Viivästyminen esim. kuntasektorissa on ollut 2-3 kuukautta.</p>
Lävistys	Henkilörekisterien lomakkeet on lävistetty yksityisissä lävistysyrityksissä. Viiveet 2-4 viikkoa.
Atk	Henkilörekisterien osa-aineistojen valmistaminen aiheuttanut suurimmat ongelmat. Ajoja on jouduttu uusimaan virheiden takia.
Virhelistojen korjaus	Merkintä- ja lävistysvirheiden määrää pitäisi pyrkiä vähentämään, koska nämä virheet heijastuvat suoraan virhelistojen määrään.
Taulujen ohjelmointi	Kunnallisen henkilörekisterin taulujen tuottaminen ollut erityisen hankalaa, koska muunnosohjelmat ovat monimutkaisia ja suuritöisiä.
Julkaisujen laadinta	<p>Julkisella sektorilla ei ongelmia.</p> <p>Yksityisellä sektorilla laaditaan julkaisutaulut käsin. Muutamissa tilastoissa tämä on erittäin suuritöinen vaihe, josta aiheutuu jopa 1-2 kuukauden viive.</p>

Konekirjoitus Viive vaihdellut 0-2 kuukauteen.

Painatus Painatuskeskuksessa suoritettut painotyöt aiheuttavat 2-3 kuukauden viiveen.

TOIMIALALUOKITUS

LIITETAULU 1.4

VALTIOSEKTORIN TOIMIALALUOKITUS

Toimialaluokitus 2-numerotaso	Virkemiesrekisteri (PA 11), (PA 21)	Tuntipalkkaiset työntekijät (PA 22)	Huomautuksia:
1. Maa-, metsä- ja kalatalous 1.1 Maatalous 1.2 Metsätalous 1.3 Kalatalous	1.1 Maatalous 1.2 Metsätalous	1.1 Maatalous 1.2 Metsätalous	
2. Kaivos ja muu kaivannaistoiminta 2.1 Kivihiilen kaivuu 2.2 Raakaöljyn tuotanto 2.3 Malmikaivostoiminta 2.4 Muu kaivannaistoiminta	-	-	
3. Teollisuus 3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6 3.7 3.8 3.9	3. Teollisuus	3. Teollisuus	Tuntipalkkaisten osalta kumikorjaamotyöt sisältyvät muihin elinkeinoihin (9.), TOL:ssa teollisuuteen
4. Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto 4.1 4.2	4. -	-	
5. Rakennustoiminta 5.1 Talonrakennustoiminta 5.2 Maa- ja vesirakennustoiminta	5. Rakennustoiminta	5. Rakennustoiminta 5.1 Talonrakennustoim. 5.2 Maa- ja vesirakennustoiminta	ensiotasoindeksissä vain tuntipalkkaisten tiedot
6. Tukku- ja vähittäiskauppa, ravitsemus- ja majoitusliikkeet 6.1 6.2 6.3	6. kauppa	6. -	
7. Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne 7.1 Kuljetus 7.2 Tietoliikenne	7. Liikenne 7.1 Kuljetus (VR) 7.2 Tietoliikenne 7.3 Muu liikenne	7. Liikenne	(PA 11) Muu liikenne = merenkulku + ilmailiikenne
8. Rahoitus-, vakuutus-, kiinteistö- ja liike-elämää palveleva toiminta 8.1 8.2 8.3	8. -	8. -	
9. Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelukset 9.1 Julkinen hallinto 9.2 Puhtaanapito 9.3 Muut yhteiskunn.palv. 9.4 Virkistys- ja kulttuuripalvelutoiminta 9.5 Kotitalouksia palveleva toiminta 9.6 Kansainväliset järjestöt	9.1 Julkinen hallinto 9.1.2 Puolustus 9.3.1 Opetus 9.3.2 Terveydenhoitopalvelut - muut palvelukset	9. Muut palvelukset (ei indeksissä)	

- ansiotasoindeksissä käytetään tuntipalkkaisten palkkatietoja vain maa- ja vesirakennuksen osalta

TOL	Kuukausipalkkaiset Kaupungit ja kaup. maalaiskunnat	Tuntipalkkaiset Kaupungit ja kaup. Maalaiskunnat*	Kuntainliitot*	Huomautuksia
1. Maa- ja metsätal.	1. Maa- ja metsätal.	1. Maa- ja metsätal.	-	* Tuntipalkkaiset: maalaiskunnat ja kuntainliitot eivät indeksissä
1.1.	-	-	-	
1.2.	-	-	-	
2. Kaivosteollisuus	-	-	-	
3. Teollisuus	3. Teollisuus	3. Teollisuus	3. Teollisuus	- Teollisuuteen sisältyvät kunnalliset sähkö-, vesi- ja kaasulaitokset, jotka TOL:ssa elinkeinossa 4 Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto
3.1.	(sis.: sähkö-, vesi- ja kaasu- laitokset (ei erillisään)	- sähkö- - vesi ja kaasu - muu teollisuus	- sähkölaitokset - kaasulaitokset - vesihuolto - muu teollisuus	
3.2.	-	-	-	
3.3.	-	-	-	
3.4.	-	-	-	
3.5.	-	-	-	
3.6.	-	-	-	
3.7.	-	-	-	
3.8.	-	-	-	
3.9.	-	-	-	
4. Sähkö-, kaasu-, vesihuolto	-	-	-	- Muu rek.toim. sisältää yleisten töiden lautakuntien työt
5. Rakennustoiminta	5. Rakennustoiminta	5.1. Talonrakennus	-	
5.1. Talonrakennus	5.1. Talonrakennus	5.2. Tie- ja vesirak. Tie- ja katurak.	-	
5.2. Maa- ja vesirak.	5.2. { Satamarakennus Tie- ja katurak.	5.2. Tie- ja vesirak. Muu rek.toim.	-	
6. Kauppa	6. Kauppa (tukkuk.?) (ei indeksissä)	-	-	
6.1.	-	-	-	
6.2.	-	-	-	
7. Liikenne	7. Liikenne	7. Liikenne	-	
7.1. Kuljetus	7.1. { Satamat Muu liikenne	7.1. Muu liikenne { Satamat Muu liikenne	-	
7.2. Tietoliikenne	7.2. Tietoliikenne	7.2. Tietoliikenne	-	
8.	-	-	-	
9.	-	-	-	
9.1. Julkinen hallinto	9.1. Julkinen hallinto 9.1. { Julk. hall. = Seutukaavaliit. epäselvä (ei indeksissä)	9.1. Julk. hallinto 9.1. { Julk. hall. = Seutukaavaliit.	-	(9.1.) Lautakunnat tilastossa sisältyvät asianom. elinkeinon, TOL:n mukaan 9.1.
9.2. Puhtaanapito	-	-	-	- puhtaanapito 9.3. pithisi olla TOL:n mukaan 9.2.issa
9.3.1. Opetus	9.3.1. Opetus	9.3.1. Opetus	9.3.1. Opetus	
9.3.3. Terveydenhoito	9.3.3. Terveydenhoito	9.3.3. Terveydenhoito	9.3.3. Terveydenhoit.	
9.3.4. Sos.huolto	9.3.4. Sos.huolto	9.3.4. Sos.huolto	9.3.4. Sos.huolto	9.3.4. Sisältyy kirjastot, TOL:n mukaan 9.4.
9.4. Virkistys- ja kultt.palv.	-	-	-	

YKSITYISEN SEKTORIN TOIMIALALUOKITTELU

TOL:n luokittelu	työntekijöiden palkkatilastot	toimihenkilöiden palkkatilastot	Huomautuksia
1. Maa- ja metsätalous 1.1 Maatalous	1.1 Maatalouden työntekijöiden palkat (PA 61)	-	Ansiotasoindeksissä toimihenkilöiden sarja = työntekijöiden sarja
1.2 Metsätalous	1.2 Metsätyönt.palkat (PA 63) Uittotyönt.palkat (PA 62)	-	
2. Kaivos- ja muu kaivannaistoiminta	-	-	
3. Teollisuus	3. Teollisuuden työntekijöiden palkkatilasto (PA 65)	3. Teollisuuden toimihenkilöiden palkat (PA 51)	PA 65 sisältää mm. malmikaivokset, kalkki- ja kivilouhimot, TOL:ssa sisältyvät kaivostoimintaan Voimalaitokset sisältyvät TOL:ssa sähkö-, kaasua ja vesihuoltoon PA 65:n ulkopuolella jää runsaasti STK:n ja LTK:n julkaisemista elintarvikke- ja tekstiiliteollisuuden tiedoista Ansiotasoindeksin sarja "teollisuus" lasketaan STK:n keräämistä tiedoista (PA 55) MTHL:n = metalliteoll.harj.liiton palkkatilastot sisältää palkkatiedot valimoista, TOL:ssa ryhmä 3.7
3.1	Jätetty teollisuusaloittein STK:n luokituksen mukaan. Vastaa suurelta osin TOL:n 2 numerotason luokittelua	Ei teollisuusaloitteista luokittelua, sisältää tietoja toimialoista 2, 3, 4 ja 5	
3.2			
3.3			
3.4			
3.5			
3.6			
3.7			
3.8			
3.9			
4. Sähkö-, kaasua ja vesihuolto	-	-	Voimalaitokset sisältyvät teollisuuteen (PA 63)
5. Rakennustoiminta 5.1 Talonrakennus 5.2 Maa- ja vesirakennus	5.1 Rakennusalan työnt.palkkatilasto (PA66) (PA 55) MTHL:n palkat (rakennuspeltityöt) 5.2 (PA 55) -asfaltit. -voimalaitost.	-	
6. Tukku- ja väh.kauppa, ravitsemis- ja majoitusliikenne 6.1 6.2 6.3	6.1 Liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden palkat (PA 51) 6.2 6.3 Ravitsemis- ja majoitusliikkeiden työntekijöiden ja toimihenkilöiden tilasto (PA 53)	-	
7. Liikenne 7.1 Kuljetus 7.2 Tietoliikenne	7.1 Autoliikenteen työnt.palkkatilasto (PA64) Ahtausalan työntekij.palkkatilasto (PA67) Merenkulttuurin työnt.palkkatilasto (PA68) 7.2 -	-	7.2 Tietoliikenne ansiotasoindeksissä STK:n julkaisema puhelinlaitosten palkkatiedot
8. Pankit, rahoitus, vakuutus ja kiinteistöpalv. 8.1 8.2 8.3	8.1 Liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden tilasto (PA 51) 8.2 8.3	-	
9. Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palv. 9.1 9.2 9.3 Muut yhteiskunn.palv. 9.4 9.5 9.6	9. 9.3 Järjestöt (PA 52) Seurakunnat (PA 54)	-	(PA 54) ei tuoteta tätä nykyä

2. PALKANSAAJIEN YLEISEN ANSIOTASOINDEKSIIN JA SOPIMUSPALKKAINDEKSIIN UUDISTUS

1. Johdanto

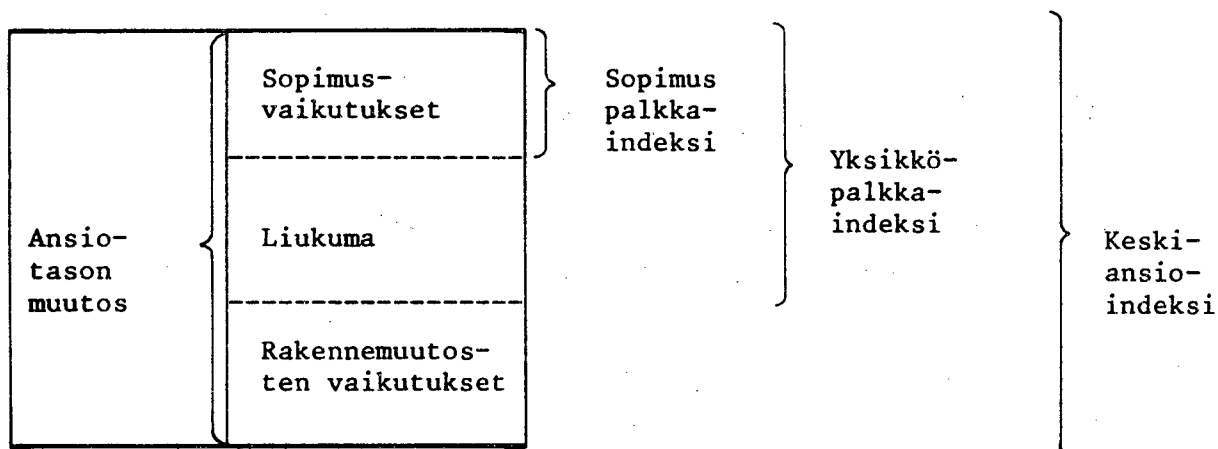
Nykyisen ansiotasoindeksin (1964 = 100) teoreettisena tavoitteena on pidetty yksikköpalkkaindeksiä, jossa työpanos jaetaan toimialoittain, ammattittain, työtehtävittäin, alueittain jne. tasarakenteisiin ositteisiin, joiden yksikköpalkkoja pyritään seuraamaan ja joista painottamalla laskeaan suurempien ryhmien palkkakehitystä kuvaavat keskiluvut ¹⁾. Käsitteellisenä lähtökohtana on siis homogeeninen työsuoriteyksikkö ja sen hinta eli yksikköpalkka. Työsuoriteyksikkö voi olla joko aikayksikkö, jolta työpalkka maksetaan tai esim. kiloissa, metreissä tai kappaleissa mitattu työmäärä. Työpanoksella tarkoitetaan tehdyn työn määrää, jota tavallisesti mitataan työtunteina, työpäivinä tai työkuukausina. Kun yksikköpalkka kerrotaan palkansaajan jonkin ajanjakson työpanosten summalla, saadaan palkansaajien ansio ko. ajanjaksona. Palkka voi olla jostakin työsuorituksesta työ- tai virkaehtosopimuksessa sovittu sopimuspalkka tai todella maksettu palkka. Täydelliseen palkkaindeksiin vaikuttavat periaatteessa vain palkkojen hinnoitteluperusteiden muutokset, sen sijaan esim. työmäärän, tehtävien tai pätevyyden muutoksista johtuvat palkan muutokset eivät saisi siihen vaikuttaa.

Eräänlaisena vastakohtana yksikköpalkkaindeksille voidaan pitää keskiansioindeksiä, joka saadaan jakamalla kansantalouden palkkasumma vastaavalla työpanoksella. Sopimusvaikutusten ja palkkojen liukuman lisäksi keskiansioindeksiin vaikuttavat kaikki työvoiman rakenteessa tapahtuvat muutokset. Nykyistä ansiotasoindeksiä voidaan pitää puhtaan palkkaindeksin ja keskiansioindeksin välimuotona. Kiinteä painorakenne ulottuu toimialajakoon ja kunkin toimialan sisällä työntekijä-toimihenkilöjាកoon ja edelleen sektori-jាកoon (valtio/kunnat/yksityinen sektori). Toisaalta kuitenkin palkkatilastoista saatavat keskiansiot jäävät niin kauas homogeenisen työsuoriteyksikön hinnasta, että yksikköpalkkaindeksin edellyttämä perusaineiston tasarakenteisuuden vaatimus tulee nykyisissä indeksilaskelmissa varsin puutteellisesti täytetyksi. Tietyn palkansaajaryhmän keskiansio (tunti-, päivä-, viikko-,

1) Tilastokatsauksia 1958/10, Palkansaajien ansiotasoa ja palkkasummia kuvaava neljännesvuositilasto, s. 49.

kuukausi- tai vuosiansio) saadaan kun ko. ryhmän palkkasumma jaetaan sen tekemien työaikayksiköiden lukumäärällä ko. ajanjaksona. Erityyppisten töiden yksikköpalkkojen lisäksi kunkin palkansaajaryhmän keskiansioon vaikuttavat mm. yksittäisen palkansaajan työpanoksen rakennemuutokset, palkansaajien siirtyminen toimialojen sisällä sekä esim. sukupuolen, iän ja erilaisten työtehtävien aiheuttamat rakennemuutokset.

Keskiansioindeksin osoittama ansiotason muutos voidaan jakaa kolmeen osaan, (1) työ- ja virkaehtosopimusten vaikutukseen, (2) palkkaliukumaan, jolla tarkoitetaan maksettujen palkkojen ja työ- tai virkaehtosopimuksissa sovitujen palkkojen eroa sekä (3) rakennemuutosten vaikutukseen. Näiden muutosvaikutusten erittelyyn tarvitaan vastaavasti seuraaventyypisiä indeksejä: (1) sopimuspalkkaindeksi, (2) yksikköpalkkaindeksi ja (3) keskiansioindeksi.



Käytännössä suurimpia vaikeuksia tuottaa liukuman ja rakennemuutosten vaikutusten erottaminen, koska se edellyttää yksikköpalkkaindeksin konstruointia. Aikaisemmin mainittu homogeenisille työsuoriteyksiköille rakentuva teoreettinen perustelu ei sellaisenaan tarjoa riittävän konkreettista lähtökohtaa indeksin laadinnalle palkkatilastojen pohjalta. Käytännössä työllisyyden vaihtelujen ym. rakennemuutosten vaikutuksia voitaisiin ehkä varsin pitkälle eliminoida ketjuindeksityyppisen ratkaisun avulla. Tällöin kahden peräkkäisen tilastointikauden ansiokehityksen seuranta perustuisi samoihin

palkansaajiin. Perusaineiston tasarakenteisuudelle voitaisiin tilastoaineistojen sallimissa rajoissa luonnollisesti asettaa muitakin vaatimuksia kuin pelkkä henkilöiden identtisyys (esim. ammatti- tai virkanimikkeen pysyminen samana). Tällaisen rakennemuutoksista puhdistetun ansiotasoindeksin laadinta edellyttää palkkatilastoperusaineistoilta, että tiedot saadaan yksilöittäin. Nykyisistä perusaineistoista voidaan todeta, että julkisen sektorin palkkatilastoissa yksilöittäinen tilastointi on kuukausipalkkaisten osalta toteutettu kauttaaltaan, mutta tuntipalkkaisten kohdalla on vielä eräitä puutteita. Yksityisen sektorin tilastoissa yksilöittäinen tilastointi on kuukausipalkkaisten osalta niinkään toteutettu, joskin henkilötunnukset eräiltä osin puuttuvat. Suurimmat puutteet ovat yksityisen sektorin tuntipalkkaisten työntekijöiden kohdalla. Esim. STK:n työntekijöiden palkkatilastosta kerätään vielä n. 35 % ryhmäkohtaisina tietoina.

Palkansaajien yleisen ansiotasoindeksin tärkeimmistä käyttötarkoituksista voidaan mainita seuraavat:

- TES- ja VES-neuvottelut
- tulopoliittinen informaatiotarve
- kansantulotilasto
- suunnittelu ja tutkimus
 - valtion ja kuntien tulo- ja menoarvioiden laadinta
 - yritykset
 - seutukaavaliitot ym.
- muu käyttö
 - kotimaiset kyselyt
 - ulkomaiset kyselyt ja tilastointi

Yleiseen ansiotasoindeksiin ovat sidotut mm.

- tapaturma- ja liikennevakuutusmaksut
- sotilasvammakorvaukset
- TEL:n, LEL:n, VEL:n ja KVTEL:n mukaiset eläkkeet
- erilaiset toimistussopimukset

Tulopoliittisen selvitystyön, sopimusneuvottelujen ja toisaalta tilastojärjestelmien (lähinnä kansantalouden tilinpito) tarpeiden ja niiden asettamien vaatimusten huomioon ottaminen johtaa tilastokeskuksen käsityksen mukaan yleisen ansiotasoindeksin laajaan kokonaisuudistukseen, joka ulottuu yksittäisissä palkkatilastoissa käytettyihin käsitteisiin ja luokituksiin sekä edellyttää palkkatilastojen peittävyuden parantamista ja yksilöittäisen tilastoinnin ulottamista kaikkiin perusaineistoihin. Kokonaisuudistuksen laajuuden ja sen vaatiman ajan ja toisaalta tulopoliittisen selvitystoimikunnan kiirreellisten tarpeiden vuoksi tilastokeskus on jakanut uudistuksen (1) ns. pikauudistukseen, jota koskevat valmistelut saadaan lähiaikoina päätökseen ja (2) pitempiaikaista suunnittelua edellyttävään kokonaisuudistukseen, johon on tarkoitus ryhtyä v. 1977.

Yleisen ansiotasoindeksin osalta pikauudistus koskee lähinnä seuraavia yksityiskohtia:

1. Ansiokäsitteen yhdenmukaistaminen
2. Painorakenteen uudistus v. 1974 palkkasummatietojen pohjalta
3. Uuden tilastoaineiston liittäminen indeksiin, jolloin korvikesarjojen käytöstä voidaan luopua.

Em. kohtia selostetaan tarkemmin muistion toisessa luvussa.

Ansiotasoindeksin lisäksi pikauudistus koskee myös sopimuspalkkaindeksiä, joka kuvaa solmittujen työ- ja virkaehtosopimusten palkanmuutosvaikutuksia edellisen sopimuskauden lopun ansiotasoon laskettuna. Myös tämän ketjutetun sarjan perusvuosi on tähän saakka ollut 1964.

Sopimuspalkkaindeksiä käytetään kuten yleistä ansiotasoindeksiäkin tulopoliittisissa selvityksissä, TES- ja VES-neuvotteluissa ja erilaisissa suunnittelua, tutkimusta ja tilastointia palvelevissa erityisselvityksissä. Kansantulolaskelmien yhteydessä sopimuspalkkaindeksiä ei kuitenkaan käytetä. Sopimuspalkkaindeksiin liittyvistä sidonnaisuuksista on mainittava vuoden 1973 maataloustulolakiin sisältyvät määräykset.

Sopimuspalkkaindeksin uudistuksessa on tavoitteena toimialoittain (1. elinkeinoittain) laskettava indeksi, joka käsitteiltään ja rakenteeltaan mahdollisimman tarkoin vastaa yleistä ansiotasoindeksiä.

Painorakenteen uudistuksen lisäksi tehdään eräitä käsitteellisiä selvennyksiä ja pyritään saattamaan sopimusvaikutusten arviointi mahdollisuuksien mukaan tilastoaineistoihin pohjautuvaksi. Sopimuspalkkaindeksin uudistusta selostetaan tarkemmin muistion kolmannessa luvussa.

2. Yleinen ansiotasoindeksi

2.1 Ansiokäsitteen tarkistus

Nykyisessä ansiotasoindeksissä käytetään osaksi säännöllisen työajan ansiota, osaksi kokonaisansiota, jossa ylityöt ovat mukana. Kokonaisansiota käytetään kuntasektorin työntekijöiden ja toimihenkilöiden sekä yksityisen sektorin työntekijöiden indekseissä. Muilta osin laskelmat perustuvat säännöllisen työajan ansioon.

Tilastointiperiaatteen mukaan palkkatilastot jakaantuvat kahteen pääryhmään sen mukaan onko lähtökohtana säännöllisen työajan ansio vaiko tehdyn työajan ansio. Edellisessä tapauksessa säännöllisen työajan ansioiden perusosat ja korotukset tilastoidaan erikseen. Tehdyn työajan ansioihin perustuvissa systeemeissä ei säännöllisen työajan ansioita tarkasti ottaen voida lainkaan laskea, koska kokonaisansiosta voidaan erottaa vain yli- ja sunnuntaityöansion korotusosat, mutta ei perusosia. Koko tehdyltä työajalta laskettu keskiansio ilman yli- ja sunnuntaityökorotuksia vastaa kuitenkin käytännössä riittävän tarkasti säännöllisen työajan keskiansiota.

(1) Säännöllisen työajan ansioiden perusosat ja korotusosat tilastoidaan erikseen seuraavissa palkkatilastoaineistoissa:

- valtion virkamiesrekisteri
- valtion työsuhteisten kuukausipalkkaisten toimihenkilöiden rekisteri

- kunnallinen henkilörekisteri (virka- ja työsuhteiset)
- kaupunkien ja kauppaloitten tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilasto (osaksi ryhmätietoina kerätystä aineistosta ei kuitenkaan voida tulostaa säännöllisen työajan ansioita elinkeinoittain)
- valtion tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilasto
- teollisuuden ja liikealan toimihenkilötilastot
- ravitsemus- ja majoitusliikkeiden palkkatilasto
- järjestöjen toimihenkilöiden palkkatilasto
- maatalouden työntekijöiden palkkatilasto
- uittotyöntekijöiden palkkatilasto
- ulkomaan meriliikenteen työntekijöiden palkkatilasto

(2) Tehdyn työajan ansioihin perustuvat seuraavat palkkatilasto:

- teollisuuden tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilastot
- maalaiskuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilasto
- autoliikenteen työntekijöiden palkkatilasto
- metsäpalkkatilasto

Nykyiset palkkatilastot sallivat em. rajoissa indeksin tuottamisen säännöllisen työajan ansion pohjalta. Poikkeuksina ovat vain kaupunkien ja kauppaloitten tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilasto, josta toimialoittain saadaan vain kokonaisansio, sekä metsäpalkkatilasto, josta urakkapalkalla työskenteleville saadaan vain päiväansio.

Kokonaisansiota ei sen sijaan pystytä laskemaan yksityisen sektorin toimihenkilöille. Myös julkisen sektorin kuukausipalkkaisilla palkansaajilla ylittöiden huomioon ottaminen työaikatiedoissa on teknisesti hankalaa. Käytännössä ansiokäsitteeksi joudutaan nykyisiä palkkatilastoja käytettäessä ottamaan joko (1) säännöllisen työajan ansio, tai jos pyritään mahdollisimman laajaan ansiokäsitteeseen, (2) tuntipalkkaisilla kokonaisansio ja kuukausipalkkaisilla säännöllisen työajan ansio.

Ansiökäsitteen valinnassa voidaan kiinnittää huomiota mm. seuraaviin seikkoihin.

- (1) Jos lähtökohtana pidetään sitä, että yleisen ansiotasoindeksin tulisi ensisijaisesti kuvata eräänlaista normaalilla työpanoksella saavutettua ansiokehitystä, olisi ansiökäsitteeksi valittava säännöllisen työajan ansio. Myös työpanoksen homogeenisuusnäkökohta puoltaa sitä, ettei ylitöiden osuuden vaihtelu saisi vaikuttaa ansiotasoindeksin kehitykseen.
- (2) Keskiansioiden perustana olevien palkkasumma- ja työaikatietojen on oltava samalla pohjalla. Jos ylityökorvaukset otettaisiin kuukausipalkkaisilla mukaan palkkasummaan, tulisi ne ottaa huomioon myös jakajana käytetyssä palkansaajien lukumäärätiedossa. Nykyinen käytäntö kuntasektorin toimihenkilöillä on ristiriidassa tämän periaatteen kanssa.
- (3) Samaa ansiökäsitettä olisi pyrittävä käyttämään läpi koko indeksin (sekä tunti- että kuukausipalkkaisilla). Kuten aikaisemmin todettiin, tämä vaatimus tulee paremmin täytetyksi, jos käytetään säännöllisen työajan ansiota.
- (4) Yleisen ansiotasoindeksin ansiökäsitettä on voitava käyttää myös sopimuspalkkaindeksissä.

Edellä esitetyt näkökohdat näyttäisivät puoltavan säännöllisen työajan ansion käyttöä indeksin ansiökäsitteena. Toisaalta kuitenkin esim. kansantutkimustilaston kannalta ansiökäsitteen tulisi olla mahdollisimman laaja. Tästä syystä uudistettu ansiotasoindeksi lasketaan paitsi (1) säännöllisen työajan ansion pohjalta myös (2) vanhalla tavalla, jossa siis kuukausipalkkaisilla palkansaajilla käytetään säännöllisen työajan ansiota ja tuntipalkkaisilla kokonaisansiota. Teollisuuden työntekijöillä ovat lisäksi mukana arkipyhäkorvaukset.

Säännöllisen työajan ansioon luetaan kaikki säännölliseltä työajanlta maksetut palkkaerät. Sen sijaan esim. arkipyhäkorvaus, lomaltapaluu-
raha,

lomakorvaus ja varallaolokorvaukset sekä lisä- ja hätätyöstä maksettu palkka eivät sisälly säännöllisen työajan ansioon. Säännöllisen työajan ansioon sisältyvät palkkaerät on esitelty tilastoittain liitetaulussa 2.1.

2.2 Uuden tilastoaineiston liittäminen ansiotasoindeksiin

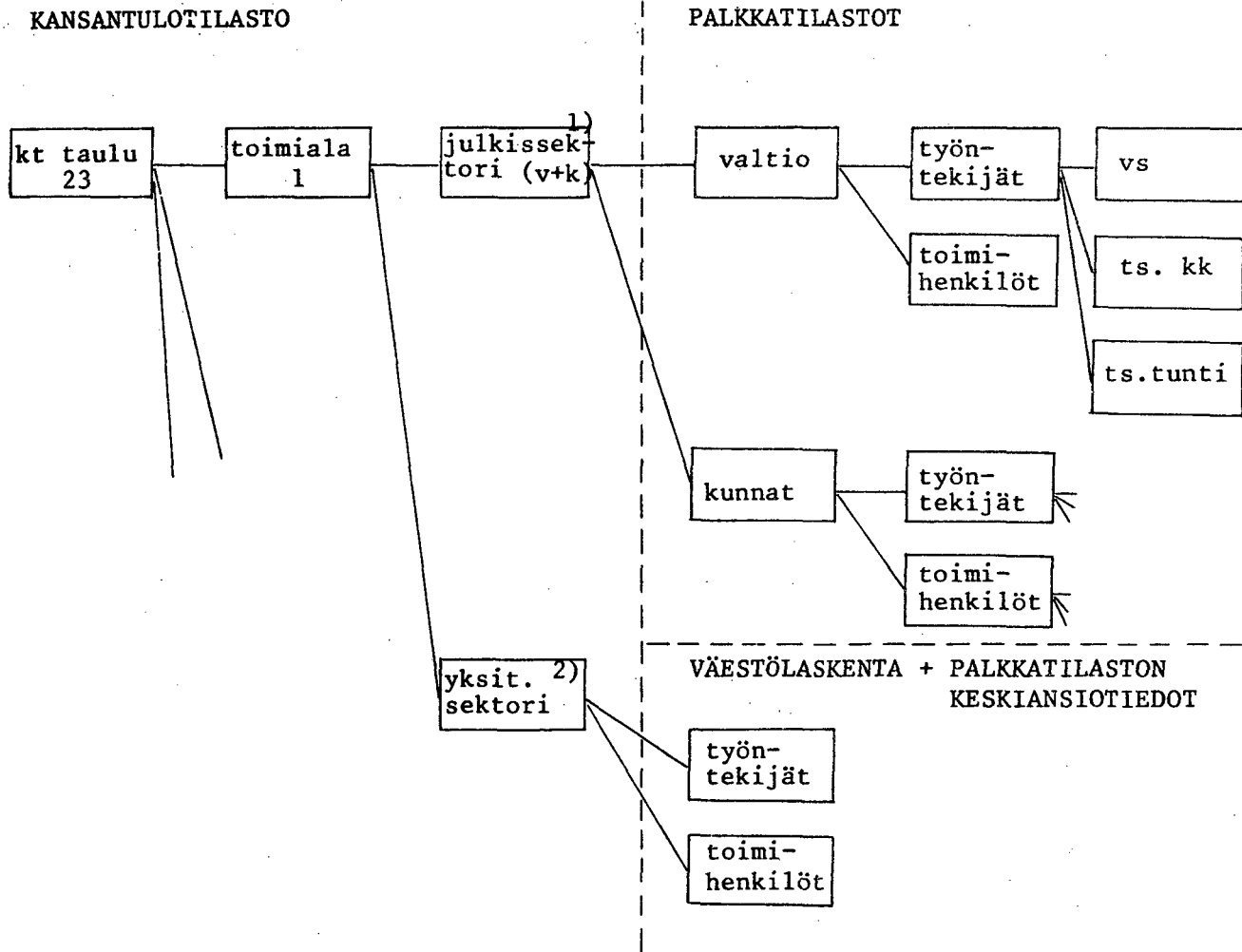
Uudet indeksiin otettavat palkkatilastoaineistot on lueteltu liitetaulussa 2.2. Uudistuksen jälkeen voidaan korvikesarjojen käytöstä lähes kokonaan lupaa. Tärkeimmistä lisäyksistä mainittakoon, että valtiosektorin työsuhteiset kuukausipalkkaiset työntekijät ja toimihenkilöt sekä tuntipalkkaisista muutkin kuin maa- ja vesirakennustyöntekijät on otettu mukaan indeksiin. Kuntasektorilla indeksiin on lisätty maalaiskuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaiset työntekijät. Yksityisellä sektorilla on tehty useita pienehköjä lisäyksiä.

2.3 Painorakenteen uudistus

Indeksin rakennetarkistuksissa on lähdetty siitä, että kiinteän painotuksen ja rakenteen vakioinnin tulee ulottua yhtä pitkälle eri toimialoilla, institutionaalisissa sektoreissa ja työntekijä- ja toimihenkilöryhmissä. Lisäksi käytettävän painotuksen tulee soveltua myös sopimuspalkkaindeksiin. Kiinteä painotus on jo tähänkin saakka ulottunut toimialajakoon ja kunkin toimialan sisällä työntekijä-toimihenkilöjakoon ja edelleen sektorijakoon (valtio/kunnat/yksityinen sektori). Uudistettuun indeksiin tulee lisäksi valtio- ja kuntasektoreihin palvelussuhteen mukainen kiinteä painotus (vs/ts kuukausipalkkaiset/tuntipalkkaiset). Kaikista muista tähän asti käytetyistä kiinteistä painotuksista, kuten kuntasektorin kuntamuodoittaisesta painotuksesta ja yksityisen sektorin sukupuoli-, työlaji-, työala- yms. painotuksista luovutaan. Tähänastinen kansantulotilaston mukainen toimialaluokitus pidetään pikauudistusvaiheessa ennallaan.

Palkkasummapainot on laskettu vuoden 1974 kansantulotilaston ja saman vuoden palkkatilastoaineistojen pohjalta. Jaettaessa yksityisen sektorin toimialoittaisia palkkasummia työntekijä- ja toimihenkilöryhmiin on apuaineistona lisäksi jouduttu käyttämään väestölaskentatietoja vuodelta 1970. Kaikki palkkasumma-arviot on tehty kansantulotilaston tasolla. Laskelmien tulokset on esitetty liitetauluissa 2.2 ja 2.3.

Yleinen ansiotasoindeksi, painorakenteen konstruointi (v. 1974 palkkasummapainot)



- 1) Julkissektori
- julkiset liikelaitokset
 - julkinen hallinto
 - opetus ryhmästä osuuskunnat, yhdistykset, säätiöt tms.
 - pankit ryhmästä julkiset yhtiöt
- 2) Yksityinen sektori
- yksityisyrietykset
 - yksityiset yhtiöt
 - osuuskunnat, yhdistykset, säätiöt tms. lukuunottamatta opetusta
 - julkiset yhtiöt lukuunottamatta pankkeja

Kultakin toimialalta julkaistaan koko toimialaa koskeva indeksi ja lisäksi työntekijöitä ja toimihenkilöitä koskevat indeksit erikseen, esim.

Maatalous yhteensä
työntekijät
toimihenkilöt

Lisäksi julkaistaan seuraavat yleisindeksit

Kaikki palkansaajat yhteensä
työntekijät
toimihenkilöt

Julkinen sektori yhteensä
työntekijät
toimihenkilöt

Valtiosektori yhteensä
virkasuhteiset
työsuhteiset kk-palkkaiset
työsuhteiset tuntipalkkaiset

Kuntasektori yhteensä
virkasuhteiset
työsuhteiset kk-palkkaiset
työsuhteiset tuntipalkkaiset

Yksityinen sektori yhteensä
työntekijät
toimihenkilöt

2.4 Neljännesvuosittaisten pistelukujen laskenta

Niiden palkansaajaryhmien kohdalla, joista ei ole saatavissa vähintään neljännesvuosittain tilastopohjaisia tietoja ansiokehityksestä, joudutaan neljännesvuosittaiset pisteluvut määrittämään laskennallisesti tilastointiajankohtien väliin jäävien vuosineljännesten osalta.

Ansiotasoindeksin kehityssennusteen laadintavaiheessa määritetään alustavat kehitysarviot, jotka perustuvat arvioihin sopimusten vaikutuksista ja liukumasta. Arviot tarkistetaan myöhemmin sopimusvaikutuksia ja liukumaa koskevan lisäinformaation valossa. Lopullisten tilastopohjaisten lukujen valmistuttua pistelukujen jako välineljänneksille suoritetaan näiden tarkistettujen kehitysarvioiden suhteessa.

3. SOPIMUSPALKKAINDEKSI

3.1 Määrittely, käsitteistö ja indeksin rakenne

Sopimuspalkkaindeksi on sopimuskausittain ketjutettu indeksi, joka kuvaa solmittujen virka- ja työehtosopimusten palkanmuutosvaikutuksia laskettuna edellisen sopimuskauden lopun ansiotasosta (maksettujen palkkojen taso). Sopimuskorotuksina pidetään sellaisia palkankorotuksia, jotka juridisesti tulkiten johtuvat solmituista sopimuksista. Huomattakoon, että sopimuspalkkaindeksissä ei ole kysymys erillisen, maksettujen palkkojen tasosta riippumattoman sopimuspalkkatason kehityksen kuvaamisesta. Sopimuspalkkaindeksin avulla voidaan kunkin sopimuskauden ansiotason muutos jakaa sopimusvaikutuksiin ja toisaalta liukumaan ja rakennemuutosten vaikutuksiin. Indeksisarjaa voidaan siis sellaisenaan käyttää vain kunkin sopimuskauden sisäisen kehityksen tarkasteluun.¹⁾ Jos sopimusvaikutuksia ja liukuman kehitystä halutaan kuvata useampia sopimuskausia käsittävältä jaksolta, voidaan tarkastelu kuitenkin helposti suorittaa erillislaskelmien avulla.

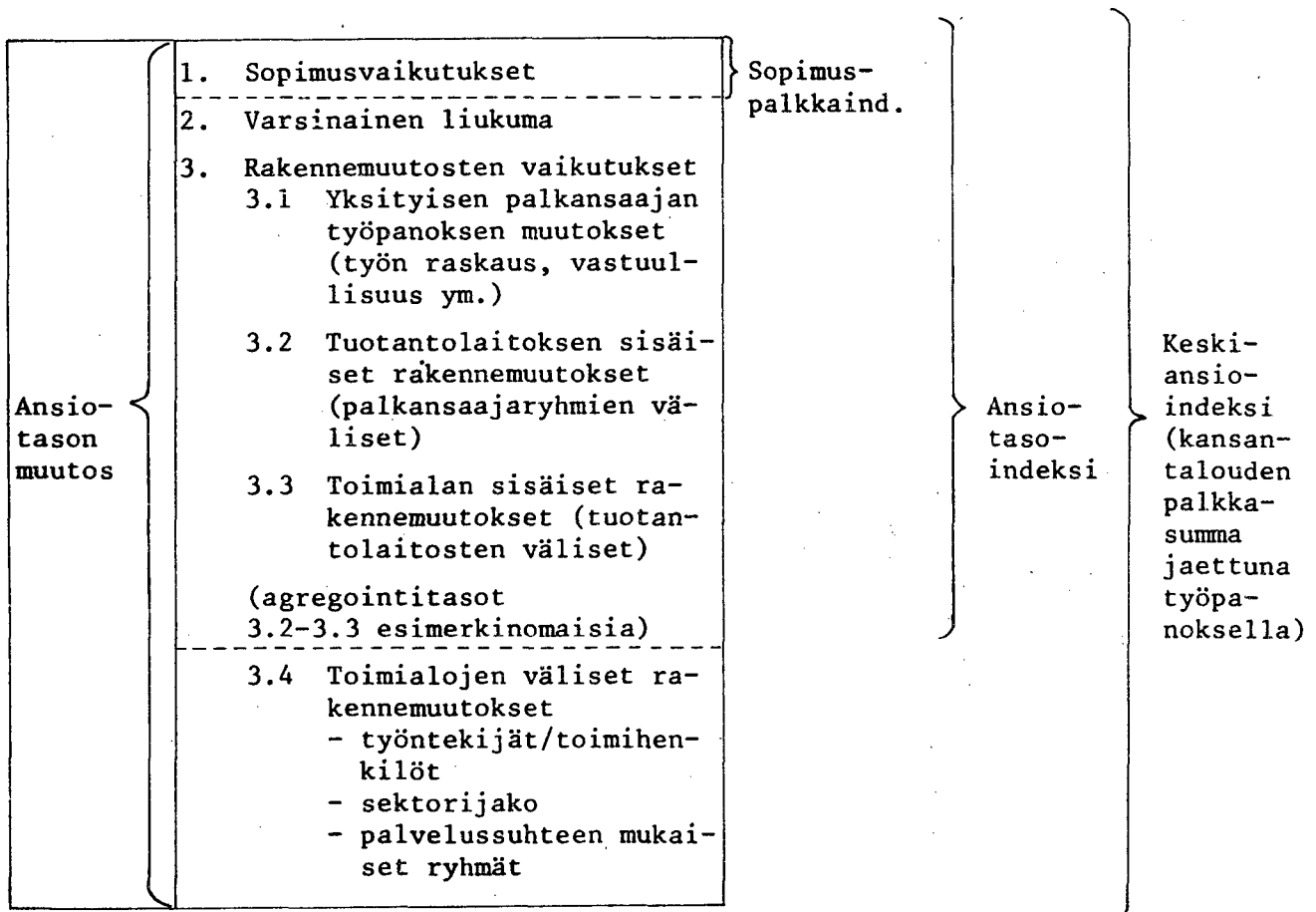
Jotta sopimusvaikutukset ja toisaalta liukuma ja rakennemuutosten vaikutukset voitaisiin mielekkäällä tavalla erottaa, tulee sopimuspalkkaindeksin rakenteeltaan ja ansiokäsitteeltään vastata tarkasti yleistä ansiotasoindeksiä. Sopimusvaikutukset on pyrittävä arvioimaan edellisen sopimuskauden lopun säännöllisen työajan ansioiden tasoon. Arviot joudutaan suorittamaan toimialoittain erikseen työntekijöille ja toimihenkilöille ja samaa sektori- ja palvelussuhteen mukaista jakoa noudattaen kuin yleisessä ansiotasoindeksissä. Osaindeksejä yhteenpainotettaessa käytetään myös samoja vuoden 1974 palkkasummapainoja kuin yleisessä ansiotasoindeksissä.

1) Tästä syystä sopimuskaudet tullaan uutta sopimuspalkkaindeksiä julkaistaessa erottamaan toisistaan poikkiviivalla.

Ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin prosentuaalisten muutosten erotus sisältää varsinaisen liukuman lisäksi työpanoksen rakennemuutosten vaikutuksia. Varsinaisen liukuman voidaan katsoa olevan kysymyksessä silloin, kun yksityiselle palkansaajalle maksetaan palkkasopimusten mukaisten korotusten lisäksi palkanlisää, joka ei edellytä muutosta työpanoksen määrässä tai laadussa. Jos johdannossa mainittu yksikköpalkkaindeksi voitaisiin konstruoida, saataisiin varsinainen liukuma yksikköpalkkaindeksin ja sopimuspalkkaindeksin prosentuaalisten muutosten erotuksena.

Eräänä vaikeutena sopimusvaikutuksia arvioitaessa ovat sopimuskauden aikaiset työvoiman rakennevaihtelut, joista osaksi riippuu, kuinka suureksi sopimuskorotusten vaikutus käytännössä muodostuu. Koska näitä rakennemuutoksia ei etukäteen pystytä arvioimaan, on yhdenmukaiseen käytäntöön pääsemiseksi jouduttu sopimaan siitä, että arviot lasketaan edellisen sopimuskauden lopun työvoimarakenteen pohjalta.

Seuraava kaavio pyrkii havainnollistamaan käytettävissä olevien palkka- ja ansiotasoindeksien avulla suoritettun kuvauksen sisältöä.



Sopimusten määräykset voivat esiintyä esim. yleiskorotuksina tai määrättyjä palkansaajaryhmiä koskevinä taulukkotarkistuksina, urakkatariffien muutoksina, erilaisten taulukko-, ohje- tai peruspalkasta riippuvien tai riippumattomien lisien korotuksina, jotka voivat olla myös harkinnanvaraisia, edelleen esim. alakohtaisena järjestelyvarana tai kuoppakorotuksina. Lisäksi esiintyy ehdollisia korotuksia, kuten esim. ansiokehitystakuu.

Sopimuksia tulkittaessa joudutaan jatkuvasti suorittamaan rajankäyntiä siitä, mitkä tekijät kuuluvat sopimuskorotuksiin, mitkä taas liukumaan. Yleisperiaatteena olisi kuitenkin pidettävä, että sopimuspalkkaindeksiin otetaan mukaan kaikki ne säännöllisen työajan ansioon (vrt. liitetaulu 2.1) vaikuttavat sopimuskorotukset, jotka työ- tai virkaehtosopimuksissa on määritelty selvästi marka- tai pennimääräisinä tai joiden määräytymisperuste muutoin on selvä ja jotka pystytään riittävän tarkasti etukäteen arvioimaan. Ylityökorotuksissa tapahtuvia muutoksia, jotka eivät vaikuta säännöllisen työajan ansioon, ei ole syytä ottaa mukaan, jos liukuma + rakennemuutosten vaikutus halutaan laskea kaikilla palkansaajaryhmillä yhdenmukaisella tavalla (säännöllisen työajan ansioon perustuvan ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin suhteellisten muutosten erotuksena; ylitöitä ei pystytä kuukausipalkkaisuilla ottamaan huomioon ansiotasoindeksissä). Silloin kun tarvetta muiden sopimusvaikutusten arvioimiseen ilmaantuu, joudutaan suorittamaan erillislaskelmia (esim. ylityökorotuksiin, arkipyhäkorvauksiin tai lomaltapaluurahaan tulevat sopimuskorotukset). Harkinnanvaraiset lisät (eräät henkilökohtaiset lisät julkissektorilla) otetaan huomioon vain kun lisien maksuperusteissa tapahtuu muutoksia. Ehdolliset sopimuskorotukset (esim. liukumatakuu) otetaan huomioon siinä vaiheessa, kun niiden voimaantuloajankohta ja määrä on määriteltävissä.

Taulukko- ja ohjepalkkojen osalta on yksityisen palkansaajan kohdalla kysymys sopimuskorotuksesta silloin, kun hänen ennen uuden sopimuksen voimaantumista saamansa palkka on uuden sopimuksen mukaisen taulukko- tai ohjepalkkatason alapuolella. Sopimuskorotuksen suuruus mitataan tällöin sovitun ja maksetun palkan erotuksena. Muut samassa yhteydessä maksettavat korotukset luetaan liukumaan.

3.2 Sopimusvaikutusten arviointi ja keruu sopimuspalkkaindeksiä varten

Sopimusvaikutusten arviointi perustuu toisaalta rekisteri- tai tilastopohjaisiin tietoihin edellisen sopimuskauden lopun maksetuista palkoista ja toisaalta solmittujen sopimusten sisällön tarkkaan tuntemukseen. Sopimusvaikutukset on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä määrittelemään erikseen kaikkien sellaisten palkkatekijöiden osalta, joihin sopimuksissa on tullut muutoksia. Samoin on taulukko- ja ohjepalkkojen korotukset pyrittävä arvioimaan sovitun ja siihen astisen maksetun palkan erotuksena myös sellaisille palkansaajaryhmille, joilla esiintyy liukumaa. Jos käytettävissä olisi palkkatekijöittäin eriteltyt yksilöpohjaiset tiedot, arviointi voitaisiin kaikissa tapauksissa suorittaa tarkasti. Ryhmäkohtaisia tietoja käytettäessä tuloksen tarkkuus riippuu siitä, ovatko tarkastelun kohteena olevan palkansaajaryhmän käytännön palkat taulukkopalkkoihin sidottuja vai eivät. Virkamiehillä ja heihin rinnastettavilla julkisen sektorin kuukausipalkkaisilla ryhmillä, joiden palkkaus on sidottu tiettyyn palkkausluokkaan, sopimusvaikutukset voidaan tarkasti määrittää palkkausluokittaisten jakautumatietojen avulla. Niillä julkisen sektorin kuukausipalkkaisilla ryhmillä, joiden palkkaus määräytyy virasto- tai laitospohjaisten työehtosopimusten palkkahinnoitteluliitteiden yms. perusteella, edellyttää sopimusvaikutusten täsmällinen arviointi vastaavasti työehtosopimuksittain laadittuja nimikekohtaisia jakautumatiietoja. Julkisen sektorin tuntipalkkaisilla työntekijöillä ja yksityisen sektorin työntekijöillä ja toimihenkilöillä, joilla voi esiintyä liukumaa, sopimusvaikutusten täsmällinen arviointi edellyttäisi yksilöpohjaisia perustietoja. Käytännössä tähän ei kuitenkaan ole mahdollisuuksia, vaan sopimusvaikutukset joudutaan arvioimaan lähinnä virasto-, laitos- ja yrityskohtaisten tiedustelujen avulla.

Julkisen sektorin virkasuhteisten ja työsuhhteisten rinnastuspalkkaisten ryhmien sopimusvaikutusten arviointi pyritään suorittamaan seuraaventyyppisten taulujen pohjalta.

Palkansaajien luokittelu	Taulukkopään lukumäärä- ja palkkatekijätiedot
1. Toimiala	1. Lukumäärätiedot
2. Työntekijä/toimihenkilö	2. Säännöllisen työajan keskiansio
3. Palvelussuhde	3. Palkkatekijät ja säännöllisen työajan lisät eriteltynä (vaihtelee eri aloilla)
↓ 4. Palkkausluokan mukainen luokitus	

Tämänhetkinen tilanne laskentajärjestelmien kehittämisessä on tärkeimpien palkansaajaryhmien osalta seuraava.

1. Valtio

- Virkasuhteiset
Sopimusvaikutusten määrittämistä varten on VTML:lla virkamiesrekisterin tietojen pohjalta kehitetty ns. palkkausmenosysteemi.
- Työsuhteiset, kk-palkkaiset ja tuntipalkkaiset
Palkansaajaryhmään sovelletaan lukuisia erilaisia virasto-, laitos- ja työpaikkakohtaisia sopimuksia. Sopimusvaikutusten arviointi perustuu virastoille ja laitoksille lähetettyyn tiedusteluun, jossa sopimuskorotukset on tiedusteltu työehtosopimuksittain. Vuoden 1976 sopimuskaudelta ovat elinkeinoittaiset sopimusvaikutukset jo käytettävissä.

2. Kunnat

- Virkasuhteiset ja työsuhteiset kuukausipalkkaiset
Sopimusvaikutukset arvioidaan kunnallisesta henkilörekisteristä tuotettavien taulujen pohjalta. Sopimuspalkkaindeksiä varten tuotettavien lisätulosteiden suunnittelu on käynnissä.
- Työsuhteiset tuntipalkkaiset
Sopimusvaikutukset joudutaan alkuvaiheessa arvioimaan suhteellisen karkeasti. Tarkempi menetelmä vaatii pitempiaikaista kehittelyä.

3. Yksityinen sektori

- STK

Sopimusvaikutusarviot perustuvat STK:n palkkatilastoaineistosta tuotettaviin tulosteisiin ja paikallis- ja liittotason asiantuntijoille tehtyyn lomakemuotoiseen tiedusteluun.

- LTK

Menetelmä periaatteessa samantyyppinen kuin STK:lla.

- Maatalous ja metsätalous

Sekä yleiset ansiotasoindeksiin että sopimuspalkkaindeksiin kohdalla suurimpana vaikeutena heikot perustilastot, joita ei ehditä uudistaa indeksien pikauudistuksen yhteydessä.

4. UUDISTUSTEN TOTEUTUS

Yleinen ansiotasoindeksi 1964 = 100

Uudistettu vuoden 1974 palkkasummapainoin laskettu säännöllisen työajan ansiota kuvaava sarja ketjutetaan vanhaan indeksiin. Laskelmat suoritetaan vuodesta 1973 lähtien. Toistaiseksi lasketaan rinnalla myös vanhaa sarjaa (tähänastinen ansiokäsite, vuoden 1974 palkkasummapainot).

Sopimuspalkkaindeksi 1975/I nelj. = 100

Uuden sopimuspalkkaindeksiin perusajankohtana on vuoden 1975 1. neljännes.

Uuden indeksisysteemin vaatimat laskelmat saadaan tilastokeskuksessa suoritetuksi vuoden 1976 aikana. Sopimuspalkkaindeksiin osalta tämä tietenkin edellyttää sitä, että sopimusvaikutusarviot toimialoittain saadaan ajoissa ulkopuolisilta asiantuntijoilta.

SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIOON LUETUT PALKKATEKIJÄRYHMÄT ERI PALKKATILASTOISSA

Palkkatilastoaineisto: Rekisteri tai tilasto	Tilastointi- periaate	Säännöllisen työajan ansio
Valtion virkamies- rekisteri	Säännöllisen työajan ansio- käsite	<p>1. Varsinainen palkkaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - peruspalkka - ikä- ja kalliinpaikanlisät <p>1.1 Palkanlisät:</p> <ul style="list-style-type: none"> - määrävuosikorotukset - pätevyyslisät - tehtävästä johtuvat palkkausluokan korotukset - muut varsinaisesta palkkauksesta riippuvat palkanlisät <p>1.2 Palkkausluokkien eroina määritelty työajan lisäystä edellyttämättömät lisäpalkkiot</p> <p>2. Varsinaisesta palkkauksesta riippumattomat palkanlisät (henkilökohtaiset markkamääräiset lisät)</p> <p>3. Lisäpalkkiot, jotka eivät edellytä työajan lisäystä</p>
Valtion työsuhteisten kk-palkkaisten toimi- henkilöiden rekisteri	Säännöllisen työajan ansio- käsite	<p>Säännöllisenä työaikana tehdystä työstä maksettu:</p> <p>1. Varsinainen palkka + jatkuvat henkilökohtaiset lisät (esim. hyvän miehen lisä)</p> <p>2. <u>Säännöllisen työajan sunnuntaityökorotuksineen</u></p> <p>3. Olosuhdelisät. Esim. raskaan ja likaisen työn lisät sekä ilta-, yö- ja vuorotyölisät (lisä- ja hätätyönä suoritettua työtä ei lueta säännölliseen työaikaan)</p>
Kunnallinen henkilö- rekisteri (virka- suhteiset ja työ- suhteiset)	Säännöllisen työajan an- siokäsite	<ul style="list-style-type: none"> - Virkasuhteisten ja työsuhteisten rinnastuspalkkaisten systeemi vastaa valtion virkamiesrekisterin systeemiä - Muut kuin rinnastuspalkkaiset työsuhteiset: <p>1. Varsinainen palkka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - työehto- tai työsopimuksessa sovittu peruspalkka <p>2. Säännöllisen työajan lisät, joista useimmin esiintyviä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelusaikalisa - epätavallisen työajan lisät kuten ilta-, yö-, vuorotyö- ja säännöllisen sunnuntaityön lisät

Palkkatilastoaineisto: Rekisteri tai tilasto	Tilastointi- periaate	Säännöllisen työajan ansio
Valtion työsuhteiset tuntipalkkaiset työn- tekijät	Säännöllisen työajan an- siokäsité	Säännöllisenä työaikana suoritettu: - aikatyo - suorite 1. urakkatyö - olosuhdelisät (ilta-, yö-, vuoro- ja säännöllisen sunnuntaityön lisät jms.)
Kaupunkien ja kauppa- laiden tuntipalkkaiset työntekijät	Säännöllisen työajan an- siokäsité	Yksilötietoina kerätyt tiedot: - Säännöllisen työajan aikatyo henkilö- ja työkohtaisine lisineen ilman lisien erittelyä + urakkatyö - osa ryhmätiedoista <u>kokonaisansiona</u> - luontaisedut
Maalaiskuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaiset työntekijät	Tehdyn työ- ajan ansio- käsité	- Säännöllisen työajan aika- ja urak- kalyö - Säännöllisesti maksettu hyvän mie- hen lisä - Epätavallisen työajan lisät kuten ilta-, yö- ja vuorotyölisät - Olosuhdelisät kuten raskaan ja li- kaiset työn lisät - luontaisedut (Säännöllisen sunnuntaityön korotus- osat eivät ole eriteltävissä tehdyn sunnuntaityön korotusosasta)
Teollisuuden toimi- henkilöt	Säännöllisen työajan an- siokäsité	Käytettävissä säännöllisen työajan keskiansio, joka sisältää: - peruspalkan - vuorotyöstä ja säännöllisestä sun- nuntaityöstä maksetut erät - provision, tantiemin, joulurahan yms. harvemmin kuin kuukausittain makse- tut erät - luontaisedut
Liikealan (kauppa, pankit, vakuutus) sekä ravitsemus- ja majoitusliikkeiden toimihenkilötilastot	Säännöllisen työajan an- siokäsité	- Säännöllisen työajan rahapalkka, johon sisällytetään palvelusvuosien perusteella määräytyvät sekä muut henkilökohtaiset lisät - Vuorotyö- ja niihin rinnastettavat lisät (iltatyö- ja säännöllisestä sunnuntaityöstä maksetut lisät) - tantiemi, 13. kuukauden palkka, jou- luraha jms., joita maksetaan harvem- min kuin kuukausittain - luontaisedut (Yli- ja lisätyö ovat tilaston ulko- puolella)

Palkkatilastoaineisto: Rekisteri tai tilasto	Tilastointi- periaate	Säännöllisen työajan ansio
Järjestöjen toimihenkilöiden palkat	Säännöllisen työajan ansiokäsitem	<ul style="list-style-type: none"> - Säännöllisen työajan rahapalkka, johon luetaan palvelusvuosien perusteella määräytyvät sekä muut henkilökohtaiset lisät - Säännöllisestä sunnuntaityöstä maksetut korotukset sekä mahdolliset vuoro-, ilta- ja yötyölisät - luontaisedut (yli- ja lisätyö ovat tilaston ulkopuolella)
Maatalouden työntekijöiden palkat	Säännöllisen työajan ansiokäsitem	<ul style="list-style-type: none"> - Säännöllisen työajan rahapalkka - luontaisedut
Metsätyöntekijöiden palkat	Tehdyn työajan ansiokäsitem (urakkatyössä)	<ul style="list-style-type: none"> - Päiväpalkka urakkatyössä - Aikatyön palkka - työn vaikeudesta ja hankaluudesta johtuvat lisät ja korotukset
Uittotyöntekijöiden palkat	Säännöllisen työajan ansiokäsitem	<ul style="list-style-type: none"> - Varsinaisen työajan aikatyöansio - urakkatyön ansio (urakkakorotuksineen)
Autoliikenteen palkat	Tehdyn työajan ansiokäsitem	<ul style="list-style-type: none"> - Säännöllisen aikatyön ja urakkatyön palkka - Urakkatyön palkka - Sunnuntaityötunteja (ilman sunnuntaina tehtyjä ylityötunteja) vastaava korotusosa - olosuhdelisät (esim. likaisen ja raskaan työn lisät) - vuoro-, ilta- ja yötyölisät - luontaisedut
Teollisuustyöntekijöiden palkat	Tehdyn työajan ansiokäsitem	Käytettävissä säännöllisen työajan keskituntiansiot, jotka koostuvat seuraavista eristä ("vihreä kirja", sar. 7): <ul style="list-style-type: none"> - aikatyö ilman erillisinä maksettuja olosuhde- ja vuorotyölisä - urakkatyö - palkkiotyö - em. erät ml. kaikki olosuhde- ja vuorotyölisät - sama + sunnuntaityökorotus
Rakennusalan työntekijöiden palkat	Tehdyn työajan ansiokäsitem	Käytettävissä säännöllisen työajan keskituntiansiot, jotka koostuvat samoista eristä kuin teollisuustyöntekijöiden palkat

Palkkatilastoaineisto: Rekisteri tai tilasto	Tilastointi- periaate	Säännöllisen työajan ansio
Ahtausalan työn- tekijöiden palkat	Tehdyn työ- ajan an- siökäsite	Käytettävissä keskituntiansio ilman pyhä- ja ylityökorotusta (odostus- ja kuljetusaika mukaanluettuna)
Ulkomaan meriliiken- teen työntekijöiden palkat	Säännöllisen työajan an- siökäsite	- Peruspalkka ikälisineen (luontais- etuja + muita mahd. säännöllisen työajan lisiä ei ole voitu erottaa kokonaisansiosta)

Sektori-indeksin painorakenteet ja ansiokehityksen kuvauksessa
käytetyt tilastoaineistot

A. VALTIOSEKTORI

Toimiala Palkansaajaryhmä	V. 1974 palkka- summapainot	V. 1964 palkka- summapainot
MAATALOUS	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	96.00
vs	-	-
ts kk-palkk.	100.00	
ts t-palkk.	-	
Toimihenkilöt	100.00	4.00
vs	4.42	
ts kk-palkk.	95.58	
METSÄTALOUS	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	80.99
vs	7.46	
ts kk-palkk.	92.24	
ts t-palkk.	0.30	
Toimihenkilöt	100.00	19.01
vs	66.14	
ts kk-palkk.	33.86	
TEOLLISUUS	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	80.24
vs	0.39	
ts kk-palkk.	2.21	
ts t-palkk.	97.40	
Toimihenkilöt	100.00	19.76
vs	28.90	
ts kk-palkk.	71.10	
TALONRAKENNUS	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	40.79
vs	2.38	
ts kk-palkk.	12.07	
ts t-palkk.	85.55	
Toimihenkilöt	100.00	59.21
vs	42.16	
ts kk-palkk.	57.84	
MAA- JA VESIRAKENNUS	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	77.19
vs	1.14	
ts kk-palkk.	1.78	
ts t-palkk.	97.08	
Toimihenkilöt	100.00	22.81
vs	52.53	
ts kk-palkk.	47.47	

Toimiala Palkansaajaryhmä	V. 1974 palkka- summapainot		V. 1964 palkka- summapainot
TIETOLIIKENNE		100.00	100.00
Työntekijät	100.00	26.34	44.33
vs	92.77		
ts kk-palkk.	7.23		
ts t-palkk.	-		
Toimihenkilöt	100.00	73.66	55.67
vs	80.95		
ts kk-palkk.	19.05		
MUU LIIKENNE		100.00	100.00
Työntekijät	100.00	61.92	78.99
vs	83.29		
ts kk-palkk.	9.97		
ts t-palkk.	6.74		
Toimihenkilöt	100.00	38.08	21.01
vs	90.38		
ts kk-palkk.	9.62		
TUKKUKAUPPA		100.00	100.00
Työntekijät	100.00	44.20	26.92
vs	-		
ts kk-palkk.	100.00		
ts t-palkk.	-		
Toimihenkilöt	100.00	55.80	73.08
vs	0.49		
ts kk-palkk.	99.51		
PANKIT		100.00	100.00
Työntekijät	100.00	11.20	8.90
vs	-		
ts kk-palkk.	-		
ts t-palkk.	-		
Toimihenkilöt	100.00	88.80	91.10
vs	-		
ts kk-palkk.	-		
ASUNTOJEN OMISTUS		100.00	100.00
Työntekijät	100.00	80.19	19.33
vs	-		
ts kk-palkk.	100.00		
ts t-palkk.	-		
Toimihenkilöt	100.00	19.81	86.67
vs	-		
ts kk-palkk.	100.00		

Toimiala Palkansaajaryhmä	V. 1974 palkka- summapainot	V. 1964 palkka- summapainot
HALLINTO	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	20.61
vs	62.50	
ts kk-palkk.	37.50	
ts t-palkk.	-	
Toimihenkilöt	100.00	79.39
vs	88.81	
ts kk-palkk.	11.19	
MAANPUOLUSTUS	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	20.63
vs	86.13	
ts kk-palkk.	13.87	
ts t-palkk.	-	
Toimihenkilöt	100.00	79.37
vs	91.94	
ts kk-palkk.	8.06	
OPETUSTOIMI	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	12.94
vs	37.18	
ts kk-palkk.	62.82	
ts t-palkk.	-	
Toimihenkilöt	100.00	87.06
vs	91.74	
ts kk-palkk.	8.26	
TERVEYDENHOITO	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	25.74
vs	95.83	
ts kk-palkk.	4.17	
ts t-palkk.	-	
Toimihenkilöt	100.00	87.06
vs	97.04	
ts kk-palkk.	2.96	
MUUT PALVELUKSET	100.00	100.00
Työntekijät	100.00	35.44
vs	29.25	
ts kk-palkk.	70.75	
ts t-palkk.	-	
Toimihenkilöt	100.00	64.56
vs	78.96	
ts kk-palkk.	21.04	
YHTEENSÄ	100.00	100.00
Työntekijät	26.09	47.55
Toimihenkilöt	73.91	52.45

Tilastoaineistot

Virkasuhteiset Virkamiesrekisteri

Työsuhteiset kuukausipalkkaiset

Valtion työsuhteisten kuukausipalkkaisten
rekisteri

Työsuhteiset tuntipalkkaiset

Valtion tuntipalkkaisten työntekijöiden palk-
katilasto

B. KUNTASEKTORI

Toimiala Palkansaajaryhmä	V. 1974 palkka- summapainot		V. 1964 palkka- summapainot	
MAATALOUS		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	38.37	100.00	88.89
kk-palkkaiset	11.50		66.00	
tuntipalkkaiset	88.50		34.00	
Toimihenkilöt		61.63		11.11
TEOLLISUUS		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	53.05	100.00	66.59
kk-palkkaiset	19.85		50.00	
tuntipalkkaiset	80.15		50.00	
Toimihenkilöt		46.95		33.41
TALONRAKENNUS		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	26.97	100.00	41.14
kk-palkkaiset	42.63		60.00	
tuntipalkkaiset	57.37		40.00	
Toimihenkilöt		73.03		58.86
MAA- JA VESIRAKENNUS		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	91.83	100.00	77.25
kk-palkkaiset	0.66		53.00	
tuntipalkkaiset	99.34		47.00	
Toimihenkilöt		8.17		22.75
TIETOLIIKENNE		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	50.40	100.00	55.17
kk-palkkaiset	16.34		80.00	
tuntipalkkaiset	83.66		20.00	
Toimihenkilöt		49.60		44.83
MUU LIIKENNE		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	70.49	100.00	64.84
kk-palkkaiset	57.94		80.00	
tuntipalkkaiset	42.06		20.00	
Toimihenkilöt		29.51		35.16
TUKKUKAUPPA		100.00		
Työntekijät	100.00	15.58	-	-
kk-palkkaiset	100.00		-	-
Toimihenkilöt		84.42	-	-

Toimiala Palkansaajaryhmä	V. 1974 palkka- summapainot		V. 1964 palkka- summapainot	
JULKINEN HALLINTO		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	4.92	100.00	12.07
kk-palkkaiset	95.54		100.00	
tuntipalkkaiset	4.46		-	
Toimihenkilöt		95.08		87.93
OPETUS		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	14.57	100.00	15.07
kk-palkkaiset	98.72		100.00	
tuntipalkkaiset	1.28		-	
Toimihenkilöt		85.43		84.93
TERVEYDENHOITO		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	20.92	100.00	20.51
kk-palkkaiset	94.71		100.00	
tuntipalkkaiset	5.29		-	
Toimihenkilöt		79.08		79.49
MUUT PALVELUKSET		100.00		100.00
Työntekijät	100.00	40.49	100.00	12.52
kk-palkkaiset	86.10		100.00	
tuntipalkkaiset	13.90		-	
Toimihenkilöt		59.51		87.48

TILASTOAINEISTOT:

Työntekijät

Kuukausipalkkaiset

- kunnallinen henkilökisteri

Tuntipalkkaiset

- kaupunkien ja kauppaloitten tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilasto (neljännesvuositilasto)

- maalaiskuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaisten työntekijöiden palkkatilasto (puolivuositilasto)

Toimihenkilöt

- kunnallinen henkilökisteri

C. YKSITYINEN SEKTORI

Toimiala Palkansaajaryhmä	Painot (%)		Ansiokehityksen kuvauksessa käytetyt palkkatilasto- aineistot
	Uusi sarja	Vanha sarja	
MAATALOUS	100.00	100.00	
Työntekijät	80.59	89.15	PA61 Maatalouden työntekijöiden palkkatilasto, kaikki työntekijät
Toimihenkilöt	19.41	10.85	PA52 Järjestöjen toimihenkilöiden palkkatilasto, maatalousjärjestöt
METSÄTALOUS	100.00	100.00	
Työntekijät	83.11	80.95	PA63 Metsätyöntekijöiden palkkatilasto, moottorisahamiehet (moottorisahakustannukset vähennettynä)
Toimihenkilöt	16.89	19.05	PA52 Järjestöjen toimihenkilöiden palkkatilasto, metsätalousjärjestöt
TEOLLISUUS	100.00	100.00	
Työntekijät	80.10	72.61	STK:n nelj.vuosijulkaisu, koko teollisuus, miehet ja naiset LTK, seuraavat ryhmät - elintarvikealat - meijerien ja leipomoiden automiehet
Toimihenkilöt	19.90	27.39	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, teollisuuslaitosten toimihenkilöt - tekninen henkilökunta - konttorihenkilökunta
RAKENNUSTOIMINTA	100.00	100.00	
Työntekijät	89.35	86.99	
Toimihenkilöt	10.65	13.01	
TALONRAKENNUS	100.00	100.00	
Työntekijät	89.51	88.24	STK:n nelj.vuosijulkaisu, talonrakennus-, sähköasennus-, putki-asennus-, maalaus- ja eristystyöt miehet ja naiset
Toimihenkilöt	10.49	11.76	PA51 Liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden palkkatilasto, tuotanto- ja ylläpito- töiden työnjohto, rakennusalan tekninen henkilökunta

Toimiala Palkansaajaryhmä	Painot (%)		Ansiokehityksen kuvauksessa käytetyt palkkatilasto- aineistot
	Uusi sarja	Vanha sarja	
MAA- JA VESIRAKENNUS	100.00	100.00	
Työntekijät	87.90	77.37	STK:n nelj.vuosijulkaisu, voi- malaitosrakennustyöt ja asfalt- tityöt, miehet ja naiset
Toimihenkilöt	12.10	22.63	Sama sarja kuin talonrakennuk- sen toimihenkilöillä
LIIKENNE	100.00	100.00	
Työntekijät	71.06	63.91	
Toimihenkilöt	28.94	36.09	
TIETOLIIKENNE	100.00	100.00	
Työntekijät	62.84	53.56	STK:n nelj.vuosijulkaisu, puhe- linlaitokset, miehet ja naiset
Toimihenkilöt	37.16	46.44	PA51 Liikealan ja teollisuuslaih- tosten toimihenkilöiden palkka- tilasto, muut tekniset toimihen- kilöt
MUU LIIKENNE	100.00	100.00	
Työntekijät	73.84	64.79	PA64 Autoliikenteen työntekijäin palkkatilasto, kuorma-auto- ja linja-autoliikenne, miehet ja naiset STK:n nelj.vuosijulkaisu ahtaus- ala PA68 Meriliikenteen työntekijäin palkkatilasto
Toimihenkilöt	26.16	35.21	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, kaupan kuljetushenkilökunta
KAUPPA, PANKIT JA VAKUUTUS	100.00	100.00	
Työntekijät	21.21	23.70	
Toimihenkilöt	78.79	76.30	
KAUPPA	100.00	100.00	
Työntekijät	24.84	27.55	
Toimihenkilöt	75.16	72.45	
TUKKUKAUPPA	100.00	100.00	
Työntekijät	32.35	43.64	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, kaupan varasto- ja kuljetushen- kilökunta, miehet ja naiset
Toimihenkilöt	67.65	56.36	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, kaupan konttorihenkilökunta, mie- het ja naiset

Toimiala Palkansaajaryhmä	Painot (%)		Ansiokehityksen kuvauksessa käytetyt palkkatilasto- aineistot
	Uusi sarja	Vanha sarja	
VÄHITTÄISKAUPPA	100.00	100.00	
Työntekijät	17.86	14.29	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, sama sarja kuin tukkukaupan työntekijöillä
Toimihenkilöt	82.14	85.71	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, myymälänhoitajat, myyjät ja ap- teekkihenkilökunta, miehet ja naiset
PANKIT	100.00	100.00	
Työntekijät	9.83	9.13	Sama sarja kuin toimihenkilöillä
Toimihenkilöt	90.17	90.87	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, pankkien toimihenkilöt, miehet ja naiset
VAKUUTUS	100.00	100.00	
Työntekijät	8.21	3.79	Sama sarja kuin toimihenkilöillä
Toimihenkilöt	91.79	96.21	PA51 Liikealan ja teollisuuden toimihenkilöiden palkkatilasto, vakuutuslaitosten toimihenkilöt, miehet ja naiset
ASUNTOJEN OMISTUS	100.00	100.00	
Työntekijät	87.74	89.42	Ei tilastopohjaista tietoa, ansio- kehitys arvioidaan Suomen talokes- kuksesta saatujen tietojen avulla
Toimihenkilöt	12.26	10.58	Sama sarja kuin työntekijöillä
PALVELUKSET	100.00	100.00	
Työntekijät	53.81	41.11	
Toimihenkilöt	46.19	58.89	
OPETUSTOIMINTA	-	100.00	
Työntekijät		6.89	(aikaisemmin valtiosektorin vastaa- va sarja)
Toimihenkilöt		93.11	"
TERVEYDENHOITO	100.00	100.00	
Työntekijät	17.96	13.85	Valtiosektorin vastaava sarja
Toimihenkilöt	82.04	86.15	"

Toimiala Palkansaajaryhmä	Painot (%)		Ansiokehityksen kuvauksessa käytetyt palkkatilasto- aineistot
	Uusi sarja	Vanha sarja	
MUUT PALVELUKSET	100.00	100.00	
Työntekijät	63.01	51.99	PA53 Ravitsemis- ja majoitus- liikkeiden henkilökunnan palk- katilasto, työntekijöihin kuu- luvat ammattinimikkeet LTK, huoltoasemien työntekijät
Toimihenkilöt	36.99	48.01	PA53 Ravitsemis- ja majoitus- liikkeiden palkkatilasto, toi- mihenkilöihin kuuluvat ammatti- nimikkeet LTK, seuraavat ammattiryhmät - matkatoimistovirkailijat - tullaajat ja huolintatyön- johtajat

SEKTORI-INDEKSEJÄ YHDISTELTÄESSÄ KÄYTETYT PALKKASUMMAPAINOT

Toimiala Työntekijät/ toimihenkilöt Sektori	V. 1974 palkkasummapainot		V. 1964 palkkasummapainot		
		%		%	
MAATALOUS		100.00	<u>0.88</u>	100.00	<u>1.54</u>
työntekijät	100.00	77.68		100.00	89.35
valtio	1.02			3.51	
kunnat	2.89			7.60	
yksityinen	96.09			88.89	
toimihenkilöt	100.00	22.32			10.65
valtio	3.29			1.23	
kunnat	16.17			7.97	
yksityinen	80.54			90.80	
METSÄTALOUS		100.00	<u>3.28</u>	100.00	<u>6.68</u>
työntekijät	100.00	75.80		100.00	80.95
valtio	1.65			8.53	
yksityinen	98.35			91.47	
toimihenkilöt	100.00	24.20		100.00	19.05
valtio	37.39			8.51	
yksityinen	62.61			91.49	
TEOLLISUUS		100.00	<u>35.00</u>	100.00	<u>31.98</u>
työntekijät	100.00	79.75		100.00	72.59
valtio	2.45			2.30	
kunnat	1.22			2.65	
yksityinen	96.33			95.05	
toimihenkilöt	100.00	20.25		100.00	27.41
valtio	1.48			1.50	
kunnat	4.26			3.51	
yksityinen	94.26			94.99	
RAKENNUSTOIMINTA		100.00	<u>13.77</u>	100.00	<u>14.44</u>
työntekijät	100.00	85.78		100.00	83.62
valtio	6.49			19.38	
kunnat	11.34			6.24	
yksityinen	82.17			74.38	
toimihenkilöt	100.00	14.22		100.00	16.38
valtio	27.66			30.75	
kunnat	13.27			12.51	
yksityinen	59.07			56.74	
TALONRAKENNUS		100.00	<u>10.06</u>	100.00	<u>9.37</u>
työntekijät	100.00	88.16		100.00	87.06
valtio	0.35			0.38	
kunnat	0.61			0.80	
yksityinen	99.04			98.82	
toimihenkilöt	100.00	11.84		100.00	12.94
valtio	1.35			3.72	
kunnat	12.21			7.69	
yksityinen	86.44			88.59	

Toimiala		V. 1974 palkkasummapainot		V. 1964 palkkasummapainot	
Työntekijät/ toimihenkilöt		%		%	
Sektori					
MAA- JA VESIRAKENNUS		100.00	3.71	100.00	5.07
työntekijät	100.00	79.34		100.00	77.24
valtio	25.00			59.00	
kunnat	43.67			17.59	
yksityinen	31.33			23.41	
toimihenkilöt	100.00	20.66		100.00	22.76
valtio	68.52			59.18	
kunnat	14.92			17.58	
yksityinen	16.56			23.24	
LIIKENNE		100.00	7.15	100.00	8.09
työntekijät	100.00	58.13		100.00	63.91
valtio	37.74			52.05	
kunnat	7.42			4.21	
yksityinen	54.84			43.74	
toimihenkilöt	100.00	41.87		100.00	36.09
valtio	66.07			52.06	
kunnat	4.76			4.20	
yksityinen	29.17			43.74	
TIETOLIIKENNE		100.00	2.25	100.00	2.13
työntekijät	100.00	34.00		100.00	45.64
valtio	60.68			83.58	
kunnat	3.07			1.65	
yksityinen	36.25			14.77	
toimihenkilöt	100.00	66.00		100.00	54.36
valtio	87.40			88.12	
kunnat	1.50			1.13	
yksityinen	11.04			10.75	
MUU LIIKENNE		100.00	4.90	100.00	5.96
työntekijät	100.00	69.22		100.00	70.44
valtio	32.56			44.74	
kunnat	8.40			4.80	
yksityinen	59.04			50.46	
toimihenkilöt	100.00	30.78		100.00	29.56
valtio	45.04			28.38	
kunnat	7.91			6.21	
yksityinen	47.05			65.41	
KAUPPA, PANKIT, VAK.		100.00	13.18	100.00	13.89
työntekijät	100.00	21.14		100.00	23.45
valtio	1.81			0.86	
kunnat	0.05			-	
yksityinen	98.14			99.14	
toimihenkilöt	100.00	78.86		100.00	76.55
valtio	3.24			2.21	
kunnat	0.07			-	
yksityinen	96.69			97.79	

Toimiala	V. 1974 palkkasummapainot		V. 1964 palkkasummapainot		
Työntekijät/ toimihenkilöt	%		%		
Sektorit					
KAUPPA		100.00	<u>9.97</u>	100.00	<u>11.10</u>
työntekijät	100.00	24.88		100.00	27.54
valtio	0.38			0.23	
kunnat	0.05			-	
yksityinen	99.57			99.77	
toimihenkilöt	100.00	75.12		100.00	72.46
valtio	0.16			0.84	
kunnat	0.09			-	
yksityinen	99.75			99.76	
TUKKUKAUPPA		100.00	5.98	100.00	5.03
työntekijät	100.00	32.37		100.00	43.56
valtio	0.60			0.32	
kunnat	0.08			-	
yksityinen	99.32			99.68	
toimihenkilöt	100.00	67.63		100.00	56.44
valtio	0.36			0.67	
kunnat	0.21			-	
yksityinen	99.43			99.33	
VÄHITTÄISKAUPPA		100.00	3.99	100.00	6.07
työntekijät		17.86			14.29
toimihenkilöt		82.14			85.71
PANKIT		100.00	<u>2.36</u>	100.00	<u>1.75</u>
työntekijät	100.00	10.04		100.00	9.10
valtio	17.28			13.21	
yksityinen	82.72			86.79	
toimihenkilöt	100.00	89.96		100.00	90.90
valtio	15.29			13.54	
yksityinen	84.71			86.46	
VAKUUTUS		100.00	<u>0.85</u>	100.00	<u>1.04</u>
työntekijät		8.21			5.10
toimihenkilöt		91.79			94.90
ASUNTOJEN OMISTUS		100.00	<u>0.32</u>	100.00	<u>0.41</u>
työntekijät	100.00	87.19		100.00	83.82
valtio	6.76			1.17	
yksityinen	93.24			98.83	
toimihenkilöt	100.00	12.81		100.00	16.18
valtio	11.37			39.39	
yksityinen	88.63			60.61	
JULKINEN HALLINTO JA MAANPUOLUSTUS		100.00	<u>6.69</u>	100.00	<u>6.16</u>
työntekijät	100.00	7.04		100.00	18.65
valtio	91.36			85.14	
kunnat	8.64			14.86	
toimihenkilöt	100.00	92.96		100.00	81.35
valtio	87.35			75.17	
kunnat	12.65			24.83	

Toimiala	V. 1974 palkkasummapainot		V. 1964 palkkasummapainot		
Työntekijät/ toimihenkilöt	%		%		
Sektori					
PALVELUKSET		100.00	<u>19.73</u>	100.00	<u>16.81</u>
työntekijät	100.00	30.84		100.00	25.30
valtio	3.37			9.42	
kunnat	43.08			35.35	
yksityinen	53.55			55.23	
toimihenkilöt	100.00	69.16		100.00	74.70
valtio	14.53			13.88	
kunnat	70.89			59.33	
yksityinen	14.58			26.79	
OPETUSTOIMINTA		100.00	7.26	100.00	7.04
työntekijät	100.00	12.89		100.00	13.16
valtio	17.21			20.04	
kunnat	82.79			70.53	
yksityinen	-			9.43	
toimihenkilöt	100.00	87.11		100.00	86.84
valtio	28.14			20.45	
kunnat	71.86			60.24	
yksityinen	-			19.31	
TERVEYDEN JA SAIRAUDENHOITO		100.00	5.22	100.00	3.90
työntekijät	100.00	20.87		100.00	20.79
valtio	2.25			11.90	
kunnat	96.00			85.87	
yksityinen	1.75			2.23	
toimihenkilöt	100.00	79.13		100.00	79.21
valtio	2.18			9.01	
kunnat	95.71			87.35	
yksityinen	2.11			3.64	
MUUT PALVELUKSET		100.00	7.25	100.00	5.87
työntekijät	100.00	55.98		100.00	42.81
valtio	0.48			4.71	
kunnat	19.74			6.11	
yksityinen	79.78			89.18	
toimihenkilöt	100.00	44.02		100.00	57.19
valtio	3.54			6.42	
kunnat	36.89			31.94	
yksityinen	59.57			61.64	
YHTEENSÄ		100.00	<u>100.00</u>	100.00	<u>100.00</u>
työntekijät		43.33		56.25	
toimihenkilöt		56.67		43.75	
Valtio			14.46		15.74
Kunnat			15.87		12.80
Yksityinen			69.67		71.46

3. JÄRJESTÄYTYMÄTTÖMIEN TYÖNANTAJIEN PALVELUKSESSA OLEVIEN TYÖNTEKIJÖIDEN JA TOIMIHENKILÖIDEN PALKKATILASTOJEN KEHITTÄMINEN

Järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkatilastojen kehittämistarpeen selvittämiseksi tilastokeskuksessa on pyritty arvioimaan, miten suuri on järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien perusjoukko ja miten se on jakautunut mm. toimialoittain ja ammattiryhmittäin. Työ on suoritettu vertaamalla vuoden 1970 väestölaskennassa saatuja perusjoukkoa kuvaavia tietoja vastaavan ajankohdan palkkatilastoihin. Mikäli jonkin alan järjestäytymisasteen tiedetään tämän jälkeen huomattavasti muuttuneen, on tämä pyritty ottamaan huomioon peittävyysarvioita tehtäessä. Tuloksia tarkasteltaessa on pidettävä mielessä, että erilaiset käsitteisiin, määrittelyihin, luokituksiin ja muuhun vertailtavuuteen liittyvät ongelmat ovat tässä tarkastelussa olleet niin suuria, että tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa-antavina. Tutkimustulokset on raportoitu liitetaulussa 3.1.

Tulosten pohjalta voidaan arvioida, että palkkatilastoissa tilastoitujen palkansaajien osuus kaikista palkansaajista yksityisellä sektorilla vuonna 1970 oli noin 60 %. Tilastoituihin on tässä laskettu mukaan myös ne, joista tilastokeskus itse (otantapohjaisena) kerää tiedot, joten järjestäytyneiden työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien osuus kaikista palkansaajista oli alhaisempi. Seuraavassa tarkastelussa pyritään järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien perusjoukkoa selvittämään toimialoittain. Tällöin on pidettävä mielessä, mitä edellä on sanottu tarkastelun tekemiseen liittyneistä suurista vaikeuksista.

Maa-, metsä- ja kalatalous, metsästys -toimiala kuuluu kokonaan tilastokeskuksen tilastoimiin palkkatilastoihin ja sen kehittämistoimenpiteitä esitellään toisaalla tässä raportissa.

Kaivannaistoiminnan työntekijöistä kuuluu STK:n tilastoinnin piiriin 60 %, ja erityisesti malmikaivostoiminnan osalta vastaava peittävyys on 80 %.

Teollisuuden työntekijöistä kuuluu STK:n ja LTK:n tilastoinnin piiriin runsas 60 %. Tilastokeskus jättää kuitenkin osan aineistosta julkaisematta, jolloin julkaistujen palkkatilastojen peittävyysaste jää noin viisi prosenttiyksikköä pienemmäksi. Julkaisematta jättäminen koskee erityisesti elintarviketeollisuutta (31)¹⁾ sekä kemian teollisuutta (35).

Sähkö-, kaasu- ja vesihuollossa STK:n tuottamien tietojen peittävyys on 50 %.

Rakennustoiminnassa peittävyysaste STK:n tuottamien tietojen osalta on neljänkymmenen prosentin tienoilla kuitenkin niin, että maa- ja vesirakennustoiminnassa peittävyys on vain 20 %.

Kaupassa jää LTK:n tuottamien tietojen peittävyys hiukan alle 40 %:n. Tilastokeskus laatii kaupasta lisäksi otospohjaisena palkkatilastoa, ja kun tämän otoksen perusjoukko lisätään LTK:n tilastoimaan, tulee peittävyudeksi kokonaisuudessaan 60 %. Joka tapauksessa on huomattava, että kaupassa järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien osuus on varsin suuri; toisaalta lienee niin, että tällä alalla järjestäytyneisyysaste on ainakin palkansaajien lukumäärällä mitaten nousussa.

Kuljetuksessa ja liikenteessä on järjestöjen tilastojen peittävyys noin 20 %, siis varsin alhainen. Tilastokeskus laatii omaa palkkatilastoa liikenteestä, mikä nostaa tilastoitujen peittävyden noin 50 %:iin.

Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämää palvelevassa toiminnassa on järjestöjen tilastoinnin piirissä alle 20 % palkansaajista. Tilastokeskuksen laatimat tilastot nostavat peittävyysasteen 40 %:iin. Kiinteistötoimintaa ja liike-elämää palvelevan toiminnan (83) palkansaajia (noin 28 000) ei tarkastelun mukaan tilastoida lainkaan.

1) Toimialaluokitus (TOL), Tilastokeskus käsikirjoja n:o 4, 1972

Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelukset -toimialalla, jossa palkansaajia on runsas 130 000, ei tarkastelun mukaan tapahdu palkkojen tilastointia juuri lainkaan.

Suuri osa ylläolevasta tarkastelusta kohdistuu pelkästään työntekijöihin, koska toimihenkilöitä ei näillä tarkasteluperusteilla voida nykyisistä palkkatilastoista asianmukaisesti ryhmitellä. Voidaan kuitenkin todeta, että STK:n palkkatilastot peittävät toimialoilla 2-4 noin 65 % toimihenkilöistä.

Tämän järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden määrää koskevan karkean tarkastelun perusteella voidaan todeta mm., että

- järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevia palkansaajia on kaikilla aloilla suhteellisen runsaasti ja heidän lukumääränsä nousee runsaaseen puoleen miljoonaan
- eräillä lähinnä palvelusektorin toimialoilla palkansaajia ei tilastoida juuri lainkaan
- tarkemmin kartoituksen tekeminen perusjoukosta (= järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevat palkansaajat) on järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien palkkatilastojen kehittämisen ensimmäinen, välttämätön, laaja ja erittäin vaikea tehtävä
- ne palkkatilastot, joita tilastokeskus ao. ilmiöalueelta laatii, ovat kiireellisen uudistamisen tarpeessa (otokset ym.)

Järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien palkkatilastojen kehittämistä on tilastokeskuksen taholta pidetty tärkeänä kehittämiskohteenä, ja se mainittu mm. Valtion tilastotoimen kehittämissuunnitelmissa. Henkilöbudjettiesityksessään vuodelle 1977 tilastokeskus on esittänyt yliaikataarin toimen perustamista järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden sekä yksityisten palvelualojen palkkatilastojen suunnitteluun. Tilastokeskus katsookin, että tämän toimen saaminen on ehdoton edellytys em. kehittämis- ja suunnittelutehtävien aloittamiselle ja suorittamiselle.

	Perusjoukko VAL-70	TK:n	TK:n	STK	Löytyy li- säksi STK, LTK	Peittävyys		Huomautuksia
		otos	perusjouk- ko	LTK		%		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1. Maa-, metsä- ja kala- talous, metsästys	Yht toimih työnt	69 721 11 107 58 610	2496-3079			5		
11. Maatalous ja metsästys	18 400 3 563 14 835	1230-1750	7200-3251			10	50- 200	
12. Metsätalous	50 971 7 490 43 479	1266-1929	14 759- 22 741			4	30- 50	Työsuojeluhallitus kerää lisäksi -metsätyökoneen kulj- -apumiehet
13. Kalatalous	350 54 296							
2. Kaivos- ja muu kaivannaistoiminta	6 784 1 473 5 303			3 084		60		(Toimialoilla 2-4 til- toitu toimihenkilöistä noin 66 000 eli 65 %. Lisäksi järjestöt ker- vät tiedot noin 30 00 toimihenkilöstä eri aloilta; näitä ei TK julkaise)
21. Kivihiilen kaivuu								
22. Raakaöljyn ja luonnon- kaasun tuotanto								
23. Malmikaivostoiminta	4 415 1 297 3 216			2 514		80		
29. Muu kaivannaistoiminta	2 369 276 2 087			570		30		Osa kuuluu toimi- alaan 36
3. Teollisuus	496 143 97 371 398 195			223 127	24 811	56 ¹ 62 ²		
31. Elintarvikkeiden, juo- mien ja tupakan valmis- tus	63 177 13 959 49 180			9 251	2 327STK 9 967LTK	20 ¹ 50 ²		LTK nykyään liha-ala STK nykyään teurasta- mot
32. Tekstiilien, vaatteiden, nahen ja nahkatuotteiden valmistus	79 353 9 565 69 714			38 986 ^(x)	574	60		
33. Puutavaran valmistus	59 516 5 842 53 617			28 229	722	35		
34. Paperiteoll.tuotteiden valmistus, graafinen tuotanto	86 857 22 790 63 987			45 635	1 091	70		
35. Kemiallisten, maaöljy-, kumi- ja muovituotteiden valmistus	35 813 10 075 25 678			9 720 ^(x)	5 497	40 ¹ 60 ²		
36. Savi-, lasi- ja kivi- tuotteiden valmistus	22 563 3 936 18 587			11 279	317	6		
37. Metallien valmistus	15 610 3 251 12 330			8 575		70		
38. Metall- ja konepaja- tuotteiden valmistus	126 169 27 879 100 704	(MTHL) 12 960		58 492	4 316	70 ² 75 ²		(MTHL =Metalliteollii- suudenharjoittajien liitto)
39. Muu valmistus	5 087 674 4 300							

1) TK:n julkaisemat tiedot

2) TK:n, STK:n ja LTK:n julkaisemat tilasto- ja kerätyt tiedot

(x) jako ei käy selville TK:n julkaisuissa

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
4. Sähkö-,kaasu- ja vesihuolto	11 089 3 094 7 975			4 350		50		
41. Sähkö-,kaasu- ja lämpö- huolto	10 890 3 045 7 825			4 350		60		
42. Veden puhdistus ja jakelu	199 49 150							
5. Rakennustoiminta	128 736 12 935 115 765			34 900- 45 800		40		
51. Talonrakennustoiminta	113 604 11 152 102 427			33 000- 42 000		30- 40		
52. Maa- ja vesirakennus- toiminta	15 132 1 783 13 338			1 900- 3 800	100	20		
6. Tukku- ja vähittäiskauppa, ravitsemis- ja majoitus- toiminta	279 865 186 820 92 874	48 439	100 282	73 521	1 444	40	60	LTK nykyään -ylemmät toimihenkilö
61. Tukku- ja vähittäiskauppa toiminta	68 057 46 019 21 964	35 730	85 076	59 715		40	60	
62. Vähittäiskauppa	156 868 128 800 28 017							
63. Ravitsemis- ja majoitus- toiminta	54 940 12 001 42 893	12 709	15 206	13 806	1 444	48 ¹ 50 ²	53 ¹ 55 ²	LTK nykyään -autoala
7. Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	62 943 16 706 46 208	6 985	14 347	9 600		40	50	
71. Kuljetus	58 293 14 974 43 293	6 985	14 347	9 600	680	0 ¹ 5 ²	60	LTK nykyään -huolinta-alan työn- johtajat
72. Tietoliikenne	4 650 1 732 2 915				2 078	0 ¹ 70 ²		
8. Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämä palv. toiminta	63 444 46 603 16 814	9 183	9 183	18 889		40		
81. Rahoitustoiminta	25 452 22 954 2 495	5 179	5 179	14 388		80		
82. Vakuutustoiminta	9 633 8 843 789	4 004	4 004	4 501		90		
83. Kiinteistötoimintaa ja liike-elämää palv. toim.	28 359 14 806 13 530				354			LTK nykyään -mainosala
9. Yhteiskunnalliset ja hen- kilökohtaiset palvelukset	131 935 54 245 77 611	6 786	6 786		2 318	5 ¹ 7 ²	5	
91. Julkinen hallinto	508 369 136							
92. Puhtaanapito	3 737 492 3 240							
93. Muut yhteiskunnalliset palvelukset	49 428 40 064 9 314	6 786	6 786		381	10		

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
94. Virkistys- ja kulttuuri- toiminta	7 790 5 635 2 148							
95. Kotitalouksia palveleva toiminta	70 166 7 466 62 686					1 937		LTK nykyään -valokuvaamot
96. Kansainväliset järjestöt	306 219 87							
Elinkeino tuntematon	22 002 5 040 16 944							
Yhteensä	1 272 667 435 394 836 299							

Sarakkeen VI %-luvuissa on esitetty otostilastoissa otossuhde, muuten järjestöjen keräämien + TK:n otoksen yhteinen peittävyys.

Sarakkeen VII luvuissa on laskettu järjestöjen keräämien ja TK:n otoksen perusjoukon yhteinen peittävyys.